

MAGYAR Bányászlap

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXVII. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN,

1939 NOVEMBER 9.

NO. 45. SZÁM

EGY MILLIÓ DOLLÁR JOHN L. LEWISNAK

AZ ELK RIVER COAL AND LUMBER ELLEN SÜLYOS VÁDÁK HANGZANAK

A nagy bányászunio hivatalos lapjában, körlevelekben és a kerületi gyűléseken súlyos támadásokat intéz a nagy bányavállalat ellen, amely nem munkásbarát

A United Mine Workers of America elérkezettnek látja az időt arra, hogy felvegye a legértelmebb harcot a szervezett bányászok egyik régi ellensége ellen. Ezt a harcot most a legélesebb hangon folytatják írásban és szóban és kétségtelen, hogy hamarosan nem is fogják abbahagyni.

A West Virginia államban székelő és dolgozó Elk River Coal and Lumber Co. ellen megy a támadás, amelynek J. G. Bradley az elnöke, akiről azt mondják, hogy soha nem volt a munkásságnak valami igaz indulatú barátja.

A nagy bányász unio hivatalos lapjában, körleveleiben és kerületi gyűlésein tartott beszédekben a következőket mondja az Elk River Coal felől:

West Virginia állam csaknem hozzáférhetetlen hegyei és völgyei között vagy egy puhaszén bányász társulat, amely a legelkeseredetebbet, leggyűlölködőbb és melegebb nem akaró ellensége a szervezett bányászoknak.

— Ez az Elk River Coal, a

A FŐ ROMBOLO CSŐBE JUTOTT

Az E. E. Sheets Coal Company Johnstown városában csődbe került a napokban

A progresszív csoport legerősebb támasza a cambriai szénmezőn, a pennsylvaniai Johnstown városában székelő E. E. Sheets Coal Co. elnöke volt, aki mindent megtett a UMWA erejének veszedelmes gyengítésére.

A progresszívek most ezt a barátjukat elvesztették, mert E. E. Sheets megjelent a bíróságon és önszántából csődöt kért maga ellen, amit természetesen azonnal el is rendeltek és csődtömeg gondnokot neveztek ki.

A UMWA most úgy érzi, hogy a cambriai szénmezőn a helyzet megtisztult, mert egyetlen más bányász se hajlandó a progresszív csoporttal szövetkezni és így a bányászok táborának megbontásától legalább ezen a vidéken nem kell félni.

A TROUT RUN ÜZEMBEN

A Stevens Coal Co. Treventonban levő Trout Run bányáját és a szénmosót újra üzembe helyezték.

melynek J. G. Bradley az elnöke.

Sok esztendeje már annak, hogy Bradley elnök a következőket mondotta:

— Értse meg mindenki, hogy ki vagyok én. West Virginia államban én egy úgynevezett szerződés nélküli nagy széntermelő vagyok, aki szervezett bányászta soha nem alkalmaztam üzemeimben és nem is fogok alkalmazni soha. Ellene vagyok mindannak, amit a bányász unio akar és ellene is leszek mindig.

A társaság a legnagyobb széntermelő West Virginia állam Clay County nevű megyéjében és tényleg nagyon keményen bánik a nála alkalmazott bányászokkal. Legujabban a géprendszerre kezd áttérni a társulat és pedig akként, hogy Rich Run nevű bányájában, ahol tavaly még 750 bányász kereste keserves kenyerét, az idén már lettek 185 bányász és még többet is le fognak hamarosan tenni, mert újabb és újabb szénfejtő és rakodó gépeket hoznak a bányába.

Ez a bányász társaság még ma se enged meg azt, hogy külső emberek mehessenek be a telepére és a szervezkedés érdekében beszéljenek a bányászokkal. Saját öröket tart, akik minden idegent kényszerítenek arra, hogy a telepet hagyják el és senkivel se álljanak szóba, amíg ott vannak.

Widen, W. Va. telepen mintegy 350 háza van a társulatnak, de csak minden tizenhatodik háznál van egy szivattyús kut, amelyből vizet lehet kapni úgy, hogy a közegészségügyi viszonyok végtelenül rosszak. Éppen ilyen elhanyagolt a telep a csatornázás és szennyvíz levezetése körül is.

Az utcák nincsenek kiköveztve és esős meg téli időkben végtelen sártengeren kell átvárgódnak a bányászok, amikor a munkába mennek.

Ami a munkabérekkel illeti, azok minden tekintetben megfelelnek ugyan az unio szerződésében foglaltakkal, de ezzel szemben a bányászoknak nincsenek meg azok a szabadságjogaik, amelyeket a bérszerződésben az unio kikötött.

Ugy látszik, hogy csak a National Labor Relation Board beavatkozása tudja majd Bradley elnök szénbirtoklását az Egyesült Államokhoz visszacsatolni és ez az, amiért a UMWA a legerőteljesebb harcot indítja, mert nem akar többé szerveztelen bányákat tűrni Amerika területén.

A UNITED MINE WORKERS OF AMERICA ISMÉT EGY MILLIÓ DOLLÁR KÜLÖN ADÓT VET KI A TEHETETLEN TAGSÁGRA. - KÉT DOLLÁR KÜLÖN KIVETÉST ESZKÖZÖLNEK POLITIKAI CÉLOKRA. - AKI EGY HÓNAPBAN ÖSSZESEN LEGALABB ÖT NAPOT DOLGOZIK, ANNAK MEG KELL A KÜLÖN ADÓT FIZETNI. - A UMWA TAGJAI KÉPTELENEK VEDEKEZNI EZ ELLEN AZ ÖNKÉNY ELLEN

A United Mine Workers of America tagsága, a legszegényebb, a leglerongyoltabb munkásság egy millió dollár külön adót fog a következő hónapokban John L. Lewisnak fizetni.

Ha egy kis ország diktátora egyszerre egy millió dollár harcosot merészene az országra kivetni, forradalom lenne a kivetés nyomában.

Egy amerikai állam törvényhozása hetekig tárgyal rajta, mielőtt az adót egy millió dollárral merészeli emelni.

John L. Lewis, a bányászok cárhoja ezt a mult heten egyetlen tollvonással megtette.

Ha a kongresszus egy millió collárral az adóbevételeket emelni akarja, megtárgyalják és tudatják a nemzetet, hogy az egy millió dollárt milyen célokra vetik ki adóba.

John L. Lewis ezt nem tartja szükségesnek az adófizetőkkel, a hatalmában levő bányászokkal tudatni.

Egyszerűen kiadják az ukaszt, hogy a puhaszénestől december és január hónapokban, a keményszénestől január és február hónapokban egy-egy dollár külön kivetést fognak lehozni.

Es mikor ezt az adót a nagyközönséggel tudatták, Thomas Kennedy mindjárt hozzátette nagy busan, hogy nem minden tag fog fizetni, mert a fekete cár irlalmas.

Aki ezekben a hónapokban nem fog legalább ÖT NAPOT, nem hetenként, hanem az egész hónapban öt napot dolgozni, az nem fogja a kivetést fizetni.

Hogy ez az újabb egy millió dollár mire kell Lewisnak, azt nem árulják el a bányászoknak. Az ő dolga fizetni.

De akik ismerik a helyzetet, azok tudják, hogy ez a tórnédek pénz politikai célokra kell a CIO cárhojának.

Közeledik a jövő évi kampány és John L. Lewis, akit ma már mindkét pártban meg lehetőségen utálnak, csak úgy lehet hatalom, ha a zsebére üt, illetve a bányászok rongyokkal felduzzott zsebére és ha százszereket ad annak a pártnak, a mely ezért a pénzt még nagyobb hatalmat ad a Lewis kezébe.

Mi általában nem ellenezzük, hogy a bányászok érvényesítsék erejüket a politikában, de borzasztó szerencsétlenségnek tartjuk, hogy a UMWA cárhoja nem a bányászok, hanem a saját hatalmának, a saját cézaromániájának a kielégülését keresi a politikában.

A bányászoknak nem használát egy cseppet sem, hogy nyilvánosan lehordta rádió beszédében tavaly az Egyesült Al-

lamok elnökét és nem használt az sem, hogy a mult heten is kirohant az elnökre.

A bányászoknak mérhetetlenül sokat ártott, hogy a mult évben Pennsylvaniában a fekete cár erőszakossága a demokráta pártot szétépte, mert az állam demokráta polgárai nem túrték, hogy a más államban lakó John L. Lewis diktálja a kormányzó személyét.

Ennek az eredménye lett, hogy Pennsylvania állam reakciós republikánus pártja jutott ismét a nyeregbe, amely Earle kormányzó egyik szociális törvényét a másik után semmisítette meg.

Bányászhalál

MULLENS, W. VA. — A Brule Smokeless Coal Co. Ot-szög bányájában robbanás volt, amely négy bajtársunk életét oltotta ki, míg az ötödiket súlyos sérülésekkel hozták ki a bányából.

A robbanás helyi jellegű volt, egy szlét-fal mögött gyülemlett fel a gáz, ami felrobbant, de szerencsére nem terjedt ki az egész bányára.

A megsérült és halálra égett bányászok közt magyarok nincsenek.

SZTRÁJK CANADÁBAN

Alberta tartományban Lethbridge bányatelepen levő összes bányászok sztrájkba léptek, mert három régi bányász helyébe új embereket alkalmaztak.

EGY MILLIÓ HETI KIADÁS

A munkanélküliek segélyezésére októberben Pennsylvania állam csak heti egy millió dollárt ad most ki, félmillióval kevesebbet, mint tavaly október hónapban.

KEDD REGGELI KÁBELEK

BUDAPEST. — Magyarország nem hajlandó meg-nem-támadási egyezséget kötni Romániával, mert ezzel lemondana a revízió lehetőségéről. Készséggel kötnek ideiglenes egyezséget, de a helyzetet elmergesítik, hogy Erdélyben — állítólag nazizmus miatt — több magyart letartóztattak.

ROTTERDAM. — Külföldi polgárok tolonganak a holland hajókra, mert hirt futott, hogy a német kormány Belgiumhoz jegyzéket intézett, amely azt engedti sejtetni, hogy a németek Hollandiára rontanak a közeli napokban vagy hetekben.

A kis nyugati államokban páni félelem uralkodik, mert attól félnék, hogy Hollandia megtámadása esetén egyik sem tud semleges maradni.

BUDAPEST. — Magyarországon óriási felháborodással tárgyalják azt a magyar üldözést, amit Tótországból végbevisznek s azt a vandalizmust, ahogy a tót rendőrség védelme alatt Pozsonyban a magyarokra rohtottak. A tótok szemtelenedése mögött a németek kezét látják.

Ha John L. Lewis vezeklés céljából kolostorba vonulna és ott lenne az élete végéig, akkor sem tudná levelezélni azt, amit Pennsylvaniában ártott a politikája, a basáskodása, a munkásnak.

Ha ugyanígy fogja magát a jövő évi nemzeti választások alatt viselni, akkor annak a levét a szegény bányászok olyan keservesen megisszák, hogy talán éveket arról fognak kolodulni.

Igen, helye lenne a UMWA-nak a politikában, de nem olyan módon, hogy egyetlen ember szava milliókkal sarcolja meg a leszegényedett bányászokat és hogy egyetlen ember alkudjon a nevükben, adja-vegye őket, ahogy akarja.

Hiszen néhány éve John L. Lewis volt a Hoover kampány "ezüstnyelvű" főkortese, vagyis akkor a bányászokat a republikánus masinának liferálta és csak hat éve lett belőle új dealer. De azóta hátszurta az elnököt is és nem tudja senki, hogy hol lesz a jövőre.

Nem tudja senki, nem kérdezheti senki, hogy mire és merre fogja költeni a bányászok újabb millió dollárját. És ez így lesz mindaddig, a míg a bányászok szét nem zuzák azt a masinát, amely oda tette őket szöröstől-bőröstől a Lewis kezébe.

Amíg a bányászok megtürik, hogy kinevezett tisztviselők uralkodjanak felettük, addig a kerületek önállóságát ki nem fajtoltják, addig annyi adót vet ki rájuk Lewis — és becses családjá, amelynek minden egyes tagja a szervezetének élőske-dik, — amennyit akar és oda teszi a pénzt, ahova akarja.

Ha ez a külön egy millió dollár sem elég figyelemztetés a bányászoknak, hogy vegyék a saját sorsuk intézését a kezükbe, akkor nem érdemelnek jobb sorsot, minthogy John L. Lewis uralkodjék felettük.

A SOCIAL SECURITY NYUGDIJAK AZ ÖREG Bányászoknak IS KIJÁRNAK

Még az az öreg bányász se vesztette el a havi nyugdíjra való jogát, aki már nyugalomba vonult és a régi törvény alapján végkielégítést fogadott el

A Social Security Board Washingtonban igen sok érdeklődő levelet kapott, amelyek jóformán mind egyetlen kérdést tárgyalnak.

A kérdés az, hogy jár-e havi nyugdíj azoknak az öreg bányászoknak, akik a nyugdíj törvény módosítása előtt már elérték hatvanötödik életévüket, nyugalomba vonultak és felvették a nekik a régi törvény alapján járó végkielégítést és nem tudják, hogy van-e többre is joguk.

A Social Security Board nézete az, hogy nem lehet különbséget tenni ember és ember közt, tehát az új nyugdíj szabályoknak visszaható erejük van és ehhez képest a következőket hozta köztudomásra:

Bányászok, akik 1937 január elsején elmultak hatvanöt esztendőskor, havi nyugdíjra akkor jogosultak, ha azóta legalább hat évnegyeden, azaz tizen-nyolc hónapon át dolgoztak, még ha megszakításokkal is és negyedvenként legalább ötven dollárt tudtak keresni.

Bányászok, akik még nem lettek hatvanöt esztendőskor, akkor mikor elérik a hatvanötödik életévüket, nyugdíjra lesznek jogosultak, ha némely igazán elemi követelménynek, a melyeket a törvény előír, meg tudnak felelni.

Bányászok özvegyei, akik már elmultak hatvanöt évesek, továbbá más, tehát ennél fiatalabb bányász özvegyek, fiatal özvegyek gyermekekkel megáldva, sőt némely esetben szülők, akiket a meghalt bányász tartott el, szintén részesülhetnek bizonyos feltételek mellett nyugdíjban.

A havi nyugdíjakat a megváltoztatott törvény értelmében 1940 első napjától fogják havonta pontosan kifizetni a jogosultaknak.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál minden esetben a Social Security Board legközelebbi fiókja vagy pedig maga a központi intézet Washington városában, ha levélben megkeresik.

Tudni kell azt, hogy a Social Security törvény nem tesz különbséget ember és ember közt, nem mondja, hogy a bányászta veszélyesebb foglalkozás, hanem éppen olyan nyugdíjat ad nekik, mint bárki másnak. És ez a nyugdíj most már csak növekedni fog, mert a vég-cél az, hogy a munkások nyugodtan nézhessenek öreg koruk elé és megélhetésük biztosítva legyen.

Előrelátható, hogy időről-időre kétségek fognak a bányászok körében felmerülni arra nézve, hogy ez vagy az az ember mennyi levelet kapott, amelyek jóformán mind egyetlen kérdést tárgyalnak.

A Social Security Board pontosan meg fog állapítani és azt utalja ki minden öreg embernek, ami neki jár. A törvény szabja meg a havi dollárok számát és attól eltérni nem szabad és nem is fognak.

A VAS Bányák ERŐS ÜZEME

A vas bányászok úgy érzik, hogy több embert lehetne manapság alkalmazni

Michigan állam felső része termeli a legtöbb vasércet az Egyesült Államokban és a bányászok ezen a területen talán még jobban vannak szervezve a UMWA kötelékébe, mint bármely más bányaterületen.

Michigan állam Ishpeming városában a vas bányászok lokáljai évi gyűlést tartottak, a melyen megállapították, hogy a vas bányák manapság a háborus helyzet miatt sokkal több vasércet termelnek, mint bármikor azelőtt.

Az unio lokálok úgy érzik, hogy sokkal több vasbányászt kellene alkalmazni, mert a mai munkaerő a rendelkezések nem tud eleget tenni és legalább huszezer ember kaphatna az adott viszonyok közt kellő munkát.

TERJED A UMWA ILLINOISBAN

Nagy és jelentős vereséget szenvedett a progresszív csoport a maga központjának közelében, Illinois állam Macon megyéjében, ahol pedig korábban más unióknak nem volt sok keresnivalója.

A Macon County Coal Co., amelyet a bányászok a megyében az irányadó bányász-szövetkezetnek tart, a UMWA kerületével kötött bérszerződést, a mely azonos azzal, aminőt más kerületekben kötöttek a puhaszén bányák.

Ezt a példát most már ebben a megyében a többi bánya is követni fogja, mert a nagy bánya felé tekintettek eddig is és attól várták, hogy a szerződés megkötésével jelölje ki azt az utat, amelyet nekik is követni tanácsos.

A VILÁG-HÉT STRÓFÁBAN

Irja: Szegedy László

HETI ROVÁS: "SEMLEGESSÉG . . . EMBARGO . . ."

Régi közmondás az: "Ha akarom vemhes; vagy ha nem akarom: másnak lesz keserves . . ."
 . . . Ha akarom tarka, ha akarom fehér:
 Az ügyes trükk egy-egy hadjárattal felér!
 . . . Ilyen ügyes trükköt gyártott a szenátus;
 sokan megsemmisítik; másoknak talányos.
 . . . A régi "embargót" miért dobták félre?
 Mért volt szükség az új semleges törvényre?
 Hogyan értsük hát az új semlegességet?
 "Mindent kap: Anglia, de semmit a német . . ."
 . . . A kutya ugyanis ott van eltemetve:
 hogy Anglia vigyáz jól a tengerekre!
 Ók kaphatnak mindent, ha tudnak fizetni:
 de a német nem tud soha érte menni!
 . . . Ennek a neve most: "az új semlegesség . . ."
 s célja, hogy a náci jól megemlegessék!

VASÁRNAP: LETÖRT MÁR A GÖGJÜK . . .

Rómán békegalamb hiába kelt szárnyra
 s hiába röppent le a magyar határra.
 Amíg a szárnnyára nem lesz Erdély festve:
 jöhet-mehet százszor vissza Bukarestbe.
 . . . Nem régen az égig ért a román gögje:
 s ki hitte, hogy ma már a "szent békét" böjje . . .?
 Pedig hetek óta üzeneti Pestre:
 mosolygunk végre kissé Budapestre . . .
 Adjuk meg a békét legalább tíz évre
 s ne kacsintsunk addig vágyóan Erdélyre . . .
 . . . S elment az üzenet, sürgős választ várva:
 a magyar békének Erdély lesz az ára!

HÉTFŐ: SZOVJET-FINN VISZÁLY

Di meg, dörmög újra a nagy vörös medve:
 most meg Finnországot jött megenni kedvel!
 Eddig mindent elnyert, amit csak óhajtott
 s három kis nemzetet igájába hajtott.
 A vitéz kis finn nép volna a negyedik
 s szovjetek most szörnyen gyúrnak, fenyegetik:
 "Hogya át nem adnak néhány finn szigetet:
 egész Finnország is rámehet, úgy lehet . . ."
 . . . Így beszél a Szovjet . . . "Kis népek védője . . ."
 Vagyis inkább sirja . . . sötét temetője!

KEDD: A GETTHO . . .

Könnyedén megrándul egy kissé a vállam:
 készül Varsó körül az új zsidó állam.
 Sokan már is sirnak, hogy ez: semleyüség!
 Mert csak Gettho lesz az, nem lehet kétséges . . .
 Ha Gettho volna is: mért kell ezen sirni?
 Megtúl a zsidó a Getthoban is élni!
 S ha akarja, miként a harmat a tóból:
 a zsidó is kitör újra a Getthóból!
 S ki tudja, hogy nem-e épp a jövő végett,
 rendeli Getthóba Isten e nagy népet . . .?
 Mert míg értéke lesz törvénynek és jognak:
 a zsidó kőtáblák világítani fognak!

SZERDA: TÖRPE "NAGYHATALMAK . . ."

Könnyű szónokolni, könnyű ígéretetni
 s utána népeket hagyni eltemetni.
 Eunochok a nagy diktátor koncertben;
 szájuk van de kezük mindig tehetetlen.
 Megáradt vérfolyók egymással perelnek
 s a hatalmak gátat szavakból emelnek.
 A nagy országokban kis törpe kormányok:
 s vérzik a sok élet és a lövészárk . . .
 A hatalmuk rövid . . . de szóval még győzik
 s hirdetik, hogy Hitlert így, meg úgy legyőzik . . .
 De törpekormánya nem sokat határoz:
 s aki bennük bizik: biztosan elkárhoz!

CSÜTÖRTÖK: VERBOL LESZ A VAGYON!

Lesben áll a tőke; sok-sok terve készen:
 s végül is a vérből újra arany lézsen!
 Felvonják a zászlót sok banképületre
 s a nagytőke készül a véres szüretre . . .
 . . . Hétszáz bombavető már prűszköve várja:
 hogy fel legyen oltva "embargótól" szárnya.
 S aztán hajrá! mennek véres harcterekre!
 s bombákat dobálnak majd az emberekre . . .
 . . . Mit bánja a tőke? Fő a pénz és haszon
 s vérből legkönnyebben lesz arany és vagyon!

PÉNTEK: HATALOMERT MEGY A LARMA . . .

Molotoff, a Szovjet külügyminisztere;
 kérli, minek a sok véres terefe . . .?
 Angliát okolja, Páris leckézteti
 s sok-sok ballépésük a szemükre veti!
 S mert százegy botlásuk a körmükre égett:
 háborút üzentek Lengyelország végett . . .
 Pedig a bolond is jól tudja azt már ma:
 hogy a hatalomért van csak a nagy larma . . .
 Attól tartok mindez lényege az oknak
 s igaza volt most az egyszer Molotoffnak.

SZOMBAT: A VÉRONTÁS BÉRE . . .

. . . Világ kicsinyei: kormányzó kortársak;
 ez lett, hát a vége a nagy akarásnak?
 Vajjon tudjátok-e? Vajjon érzitek-e?
 térül-fordul immár az idő kereké?
 S amíg ti a régi dudán nyekeregtek:
 a békák is régen új nótát brekneknek.
 S szövetkezhettek bár zimankós borival:
 megjárjátok majd a véres háborúval.
 Fejeteekre száll majd a haldoklók vére:
 s forradalom lesz a sok vérontás bére!

FINOM BOR

MINDIG VOLT, MEG MINDIG IS LESZ NAGY AMERIKÁBAN, MERT A TERMÉSZET KIFOG A SZÁRAZ APOSTOLOK MINDEN OKOSKODÁSÁN

California állam hivatalosan jelenti, hogy az első szőlőtőke, amit valaha a Csendes tenger partján ültettek, hivatalos okmányok szerint most lépett a százhetvenedik esztendőjébe és nemcsak hogy él, de még mindig szüreteltek róla pompás fűrtőket. Mikor ezt a hírt olvastam, a közvényes fájás belemarkolt a bal könyökömbé és úgy éreztem, mintha legalább egy esztendővel öregebb lennék ennél a vén szőlőtőkénél és csak éppen abban különbözök tőle, hogy nekem már nincs termésem többé.

Erről az igazán öreg szőlőtőkéről sok mindenféle dolog jutott eszembe. Például az, hogy a Csendes tenger partján még vad szőlő sem volt százhetven esztendő előtt, Spanyol véru kalandorok hozták Mexicóból egy-két szőlővenyigét és azt ültették el California talajába, hogy borhoz juthassanak. Olyan borhoz, ami olcsó, mert bizony az a bor, amit vitorlás hajókkal hozták Mexicóból azokban az időkben California-ba, nagyon drága volt. Még mise-bornak is drága volt, pedig hát erre a célra igazán kevés kell a borból.

Nemcsak a szállítás volt drága a vitorlás hajókon, hanem drágították a bort az is, hogy mire Mexicóból eljutott California-ba a nemes ital, minden két üvegéből csak egy maradt meg belőle. Azt mondták a tengerészek:

— Nem állja a bor a tenbert.
 A californiai urak ugyan azt sejtették, hogy inkább a tengerészek voltak azok, akik nem állották a bort, de ezt nem mondták ki hangosan. Félték, hogy esetleg egyáltalán nem kapnak bort. És így jutottak el odáig, hogy venyigéket hoztattak és elkezdtek maguk szőlőt termelni.

Milyen eredménnyel? Olyan-nal, hogy ma California a boros pincéje egész Amerikának. California államban egy millió aker van szőlővel beültetve és ötszáz borpince dolgozza fel a rengeteg szőlőt bormak. Aki október hónap során végighajt California államban Sonoma és Napa megyékben, borszagunak érzi még a levegőt is. És borivó ember még álmában se képzelhet jobb szagot.

A nagy kereskedelmi érzékel bíró California a bor-fogyasztás növelése érdekében "Wine Institute" néven egy külön intézményt állított fel. Ez az intézmény pompás szakácskönyveket osztogat ki, hogy a bor használatát szaporítsa, ügyel arra, hogy semmi-féle új törvény ne ártson a bor kereskedelemlnek, előadásokat tart a borról és cikkeket helyez el a lapokban a bor felől.

Ennek az intézménynek az a célja, hogy az amerikai embert kioktassa a bor nagyszerű volta felől. Magyar embert, olasz embert, francia embert persze nem kell oktatni erre. Azoknak van magukhoz való eszük, hogy tudjanak mindent a bor felől és ne mástól hallják annak előnyeit.

Az intézmény azt akarja, hogy Amerika népe minél több bort fogyasszon. Azt akarják, hogy minden Amerikában élő ember évente átlagban három és fél gallon bort igyék meg, mert ma éppen csak egy fél gallonot isznak átlagban. Ebbe a fél gallonba persze nem számították be ennek a cikknek az íróját, meg például a vén tarajos Kakas Mártont, mert minket igazán nem kell biztatni arra, hogy évente három és fél gallon bort igyunk. Ennyi nekünk egy hónapra is kevés.

Maga California állam nemcsak prédikálja a bort, hanem issza is. Átlagban a californiai

területen élők megisszák évente a maguk három és fél gallon borát anélkül, hogy külön biztatásra várnának.

Mikor utoljára jártam California-ban, a vén tarajos is velem volt és két napon át megittuk a reánk eső három és fél gallon bort fejenként. A Wine Institute azonban azt mondta, hogy nem így kell bort inni, amiből rögtön látszott, hogy mi jobban értünk nála a dologhoz. A Wine Institute ugyanis csak kilenc éves dolog. Mi mindketten túl vagyunk a hatvan éven, tehát jobban tudjuk, hogy mint és milyen mennyiségben kell bort inni. Hanem azért a harmadik nap reggelén úgy éreztük, hogy a Wine Institute-nak is lehet igaza és tényleg nem kell egyszerre meginni a három és fél gallonos átlagot.

A franciák és olaszok évente negyven gallon bort isznak átlagban. A magyar a szülőházában szintén megiszik huszonhat gallonot, ami felér a francia és olasz bormennyiséggel, mert a magyar bor erősebb. És örvendetes, hogy a szárazok minden kapálózása dacára Amerikában is rohamosan növekszik a bor fogyasztása. Ezt nem lehet megakadályozni. A bort ugyanis nem gyártják úgy, mint a pálinkát, vagy a sör, azt a természet adja és a szárazak a természetnek nem tudják megtiltani azt, hogy bort termeljen.

Mexicóból hozták az első szőlővenyigéket California-ba, de magyar emberek keze, esze és munkája csinált azokból igazi szőlőt. Magyarországról hozattak venyigéket oltottak be az amerikai tőkékbe, hogy azokat kifinomítsák, nemesítsék. Hálás is ezért Magyarországnak egész California.

A kölcsönt persze rég visszafizették. Mikor 1880 és 1890 között a phyloxera kipusztította az elfinomodott magyar szőlőtőkéket, akkor California küldött új venyigéket, amelyekkel nem birt azután a veszedelmes féreg. Persze éveket tartott, amíg ezek az amerikai tőkék termést hoztak és újabb éveket, míg a régi fokra lehetett azokat kifinomítani.

Az amerikai bortermelőknél két nehézséggel kell megküzdniük. Az egyik az, hogy állítólag az európai borok jobbak. Pedig ez csak annyiban igaz, hogy a tenger tulsó felén jobban értenek a borok kezeléséhez. Mihelyst Amerikában is meglesz a kellő borászati szakértelem, itt is kitünőek lesznek a borok.

A másik nehézség az, hogy az amerikaiak bebeszéltek, hogy borivóhoz szakértelem kell. Vörös bort például — állítólag — nem szabad hidegen inni és főleg édes tészták mellé kell használni.

Mindebből persze egy szó se igaz. Kiki olyan bort ihatik, ami legmegfelelőbb a szájának és torkának. De idő kell, amíg erről az amerikai tudomást vesz. Borivó emberek ivás közben nem cserélgetik a borokat. Egy borral kezdik és ugyanazzal végzik is. Okos ember ebbe nem tűr beleszólást. Éppen olyan kevésbé, mint abba, hogy mennyi sót tegyen a levesbe.

Jubilál a szőlőtőke California-ban és ez végtelenül fáj a szárazoknak, akik azt szeretnék, ha minden szőlőtőkét ki lehetne vágni és tüzre tenni. Ezt azonban nem érik el soha. Bor mindig volt és mindig lesz, akármit is próbál ellene az elfogult vakság.

Láp Pál.

RÓKA KOMA RAVASZSÁGA

Ismerjük-e Aesopus meséjét az oroszán és a tigris páros harcáról? A két hatalmas vadállat megölt egy szarvast és összeverekedtek afelett, hogy ki egye meg. Amig nagy erővel viaskodtak egymással és elvakultak, addig a róka koma a szarvashoz sompolygott és szépen megette.

Bismarck, a német vas-kancellár volt az első, aki azzal a ravaszággal élt, hogy először alaposan felfegyverezte a népet és azután háborút erőszakolt ki, mert tudta, hogy abban okvetlenül győzni fog.

Mikor a kis német államokat egy hatalmas egységbe kovácsolta, persze a poroszok vezetése alatt, akkor Bismarck elérkezettnek látta az időt arra, hogy elverje a port a franciákon. Csak valami ürügyre volt szüksége.

Ekkor történt, hogy a német császár és a francia császár összeeszték afelett, hogy ki legyen a spanyol király? Bismarck attól félt, hogy a két császár veszekedéséből nem lesz háború és ezért egy táviratot hamisított, amely azután csakugyan azzal járt, hogy kitört a háború. Ennek eredménye az lett, hogy a németek alaposan elverték a franciákat, körülbelül úgy, mint mostanság a lengyeleket.

A világ fel volt háborodva azon, hogy Bismarck ilyen alantas eszközt használt a franciákkal szemben, de ma már ez csak kised gyermekjáték ahhoz képest, ami mostanság történik Európában.

Hitler öt évig készült a ma háborúra. A legjobb repülőgépekre és a legjobb ágyukra tett szert, meg olyan sok hadi anyagra, hogy akár éveket húzhatja a hadviselést, ha arra szükség lenne.

Stalin és a Szovjet 20 év óta készült erre a háborúra. Stalin azonban nem annyira területek hódítása, mint inkább a világorradalom felidézése volt a főcélja és Marx és Lenin tanításából tudta, hogy erre nagyon könnyű az alkalom akkor, mikor a nemzetek el vannak keseredve, le vannak szegényedve egy súlyos háború következménye folytán. Stalin tehát arra törekedett, hogy a tőkés uralmu országokat háborúba keverje egymással, mert mikor azok a harc folytán meggyengültek, akkor könnyű szerrel eshettek egy forradalom martalékává.

Erre gondolt Stalin akkor, amikor olyan hosszú ideig biztatta a franciákat és angolokat azzal, hogy szövetkeznek velük. Közben titokban Hitlerrel tárgyalgat és mikor látta, hogy a viszonyok elfajultak, megmondta Hitlernek:

— Most már mehetsz, támadhatsz saját kedved szerint. Így támadott Hitler a lengyelekre és így indult meg az oroszán és a tigris harca a zsákmány felett.

Közben azonban megjelent a harcmezőn a ravasz róka és elnyelte a szarvast, a megölt Lengyelország javarészét. Nem kellett ehhez Stalinnak egyéb, csak a róka ravaszul várakozni tudó türelme.

Aesopus meséje valóra váltott a mai Európában.

KETTŐT ÖLT MEG A LEJÁRÓKÓ

A nyugati pennsylvaniai puhaszén területen levő Berlin város határában, Goodtown telepén, a Buffalo Coal Co. bányájában a lejáró kő halálra zuzta Peter Elmer Weiner 36 éves és John Gindlesperger 31 éves bányászát.

Akármilyen nyomtatvány készítésével bizza meg nyomdánkat, azt a legpontosabban, izléses formában, jutányos árak mellett készítjük el és szállítjuk a rendelő címére Bizza meg lapunk nyomdáját rendeléseinek elkészítésével

MINDEN NYOMTATVÁNYT IZLÉSESEN KÉSZITÜNK

Levélpapírok . . . Borítékok . . . Röpcédulák
Belépti jegyek . . . Plakátok . . . Számlák
Névjegyek . . . Alapszabályok . . . Meghívók
Értesítők . . . Körlevelek . . . Röpiratok
Könyvek . . . Címkek . . . stb.

A legnagyobb készséggel áll rendelkezésére

LAPUNK NYOMDÁJA

"KOMMUNISTÁK" BESZÉLGESSÜNK

(H. M.) A "testvérimmel" szoktam néha beszélgetni ebben az újságban, ezuttal azonban azokhoz a magyarokhoz szölok, akikből a testvéri szeretetet az uszítók és az uszítás talán kiölték.

Azokhoz a magyarokhoz akarcok szólni ezekben a szavakban, akik negyven éve a nemzetközi szocializmus vörös zászlója után indultak és akik akkor szándékosan vertek éket önmaguk és azok közé a magyarok közé, akik a származásunk tiszteléhez hűségesek maradtak.

Negyven esztendő messze sodort egymástól bennünket. Nem mi akartuk ugy, hanem azok a vörös vezérek, akik a szocializmust ott hagyták, akik a vörös zászló nyomában a kommunizmus vörös ingoványa felé indultak.

És akik négy évtizeden át megmérgezték azoknak a lelket, akik magukat "öntudatosoknak" nevezték.

Amik megrágmalmaztak itt mindent és mindenkit, akik utjába akartak állni minden tisztességes magyar mozdulatnak és akik sarat hánytak mindenre, hogy az elvtársak a vörös vezérek mocskosságát ne lássák.

Harminc évig a magyarnak maradt magyarok túrték ezt a játékot, de az utolsó tíz évben megunták a gennyet maguk közé és a kommunisztákat maguk közé sem engedték. Mert úgy érezték, hogy csak békétlenséget szítanak közöttünk.

Kiközösített, lenézett, csaknem gyűlölet emberekké lettek a magyar közösségekben azokból, akik itt évtizedeken át a gyűlöletet hirdették és az utolsó pár évben a magyar kommunista sorsa már nehéz volt.

Nehéz volt azért, mert a kiközösített fáj minden embernek és nehéz volt azért, mert a saját profétáikban egyre többször csalódtak.

Nem akarjuk mi most, nem akarom én most az "elvtársak" minden sajtó sebére feltépni.

Nem akarom felsorolni, hogy miközben a sajtóink megrágmalmazták minden magyar mozgalmat, a vörös apostolok százszázalékos emeltek ki elszámolás nélkül a követők zsebéből.

Felejtjük most el, hogy a nyomdák féltucatját, a palotát, a Munkás Betegsegélyző és Önképző Szervezetet szörén-szállán ellopták; hogy az oroszoknak, a spanyoloknak, a kínaiaknak gyűjtött pénzzel soha el nem számoltak. Felejtjük most azt is el, hogy mennyi pénzt, mennyi tömérdek pénzt gyűjtöttek a vörös lapokra.

A vezéreik árulását sem kívánom most bolygatni.

Nem akarom részletesebben megírni, hogy mikor a Palmer üldözés alatt a magyar "elvtársak" tucatjait deportálták, a Szabadosok és a Neuwaldok szépen kicsusztak a vádalkól és irásokkal meg esküvel bizonyították, hogy SOHA radikálisak nem voltak.

Nem akarom most bolygatni, hogy miképpen játszották át a követőiket a szocialista demokráciáról először Trotzkynak, azután Stalinnak.

Felejtették ezeket el, magyar kommuniszták, hogy nekellen miattuk többé az arcotoknak pirulni.

Felejtették el, hogy évtizedeken át fejtek benneteket, hogy adtak-vettek benneteket a vezérek, akik utoljára a demokráta pártot akarják alaposan megvágni, ha ugyan Moszkva ezt az új helyzetben megtűri.

Felejtették el ezeket az ifjúkori tévedéseket, mert a magyarnak maradt magyarok, akik önmagukat mindig azoknak vallották, hajlandók szintén feledni.

Két ut áll most előttetek, magyar kommuniszták, ha ezt a

megszólítást még el tudjátok viselni.

Most újra eladtak mindenkét, aki a világ bármely részében magát kommunistának hajlandó nevezni.

Most nem a radikalizmus egyik árnyalatából a másikba vinnének benneteket, hanem egyenesen annak a karjába, akikben halálos ellenséget látatok tíz éve.

Tíz éven át arra tanítottak benneteket, hogy a hitlerizmus az átka a világnak és ezen a címen parancsolták rátok Moszkvából, hogy a demokráciával kell együtt haladni.

Most aztán — orosz politikai érdekekért, tehát nem a kommunizmusért, hanem "Szent Oroszorszáért", a pánszlávizmusért eladtak benneteket Hitlernek.

Hajlandók vagytok-e erre a vásárra is, magyarok, akik magukat tegnap kommunisztáknak nevezték?

Megteheti-e Stalin veletek, hogy a pánszlávizmus terjedéséért, annak a hatalmáért ráborultok a Hitler keblére?

Ha igen, akkor hiába való ez a beszédem.

Akkor keressétek meg mindenfelé azt a pár magyart, a kik bedőltek az új métélynek, akik hajlandók eltüntetni a határokat a német birodalom és Magyarország között és akkor örüljétek egymásnak.

Akkor a Hitler-Stalin ölekezés mintájára boruljon itt rá minden magyar kommunista a magyar nazik keblére. (Igaz, hogy a nazizmus is kezd itt kimenni a divatból, de himnodának van még belőlük.)

Ha azonban kinyílt a szemetek, ha megelégtétek, hogy adtak-vettek benneteket, ha beláttátok, hogy nem "munkás-haza" nektek az orosz Szovjet, hanem a pánszlávizmus régi álma új köntösben, akkor vessetek számot magatokkal és az azal az "öntudattal", amiről ugy szeretettek régebben beszélni.

Ha beláttátok — és be kellett látnotok, — hogy a vörös ingoványba nem a világ megváltása vezetett benneteket, akkor fordítsatok hátat mindennek, ami a családás keserűségét hozta rátok Moszkvából.

A magyarnak maradt magyarok bizonyára szívesen felejtik, hogy négy évtized alatt hányszor akartatok kerékötözlenni a magyar életnek, mert ugy érzik, hogy az utolsó néhány év kiközösítése elég büntetés volt azoknak, akik annak idején önként kiváltak.

A magyar egyházak, a magyar egyetlek ajtóit bizonyára megnyílnak előttetek és legalább az élet alkonyán a magyarok egymásra találhatnak.

Hiába és ezt kár lenne, mert nem lehet tagadni, magyarok maradtatok belülről mindnyájan és a magyar revizós napokban éppen olyan lázasan lestétek a rádió hangját Szlovákia felől, mint azok, akik a hazai híreket nem csak sutytyomban, nem csak titokban hallgattok.

Magyarok vagytok, ha a vörös mázt lekaparják rólatok, mert a magyarságot, a nemzetiséget, a származás öntudatát nem lehet soha levetni. Csak legfeljebb fel lehet arra huzni valamilyen színű köntösöt, a hogy azt ti megtettétek és a hogy most a barna gyűlöletköntösébe a magyar nazik bebujtat.

Lám, az oroszokról, magáról Stalinról küldt, hogy csak a köntös vörös és belül pánszláv, aki a világpolitikában "Szent Oroszországot" szolgálja.

Ugy vagytok Ti is, magyar kommuniszták, jól fog esni nektek is, ha egyszer újra nyíltan tehetitek hitet a magyar származás öntudatáról, amit negyven év uszítása sem ölhetett ki

CSALTAK A MAGYAR NÁCIK

A magyar náciokról (nyilas pártból) természetesen többször irtunk ebben az újságban s mindig a megértés és türelem hangját használtuk, ha őrök beszéltünk.

Mikor e sorok írója Magyarországról hazaérkezett, akkor irtunk rólok először bővebben s megállapítottuk, hogy bár a programjuk nekünk nem tetszik, a legtöbbnek — s magának Szálasinak a jóhiszeműségét nem vonjuk kétségbe.

Nem tetszhetett nekünk, nem lehet szimpatikus előttünk egy olyan párt, amely a diktatúrát (parancsuralmat) hirdette, amely sutba akarja dobni az ezeréves magyar alkotmányt és amelynek a felekezeti vagy faji gyűlölség a bölcsője.

De elismertük, hogy gyökeres szociális reformokat ígérnek és feltettük, hogy ezeket komolyan ígéri. Végre józan ember nem gondolhatta, hogy csupán a parancsuralmat és a felekezeti gyűlöletet látnák annak a programnak, amely a magyar nemzetet jóléthez juttatja.

Különösen komolyan vettük a beígért és százszor beesküldött földreformot, amely ígért voltaképpen talajt szerzett nekik Magyarországon.

S azt irtuk tavaly, hogy bár a programjuk nagy része érhetetlen, gyűlöletes előttünk, megértjük, hogy a magyar zsellérség megváltót lát a nyilas pártban, amely a földosztást tűzte ki fő-programmának.

Azóia kissé megcsökkent a véleményünk a nyilasokról, mikor az országgyűlési képviselők választási kampányán kipattant, hogy az urakat Németországból látták el propagandát a magyar ember szívéből.

Térjetelek vissza, mert a zászlókat ott hagyott benneteket, a vörös zászlóra a swastikát, a gyűlölet másik jelvényét tűzték Moszkvában; és mert ha nem tértek vissza, csak a naziknál találtak menedéket.

Csábító a társaság a számotokra "öntudatos" magyarok?

Ez az irás szereténe ugyanakkor máshoz is beszélni.

Szeretné arra kérni a magyarságot, hogy a multat ők is felejték, hogy vegyék be újra a magyar közösségekbe mindazokat, akik onnan önként kiváltak és akiket azután kizártak.

A nagy Széchenyi mondta, hogy "olyan kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosoknak is meg kell bocsájtanunk".

Akkor az idegen kenyér keserűségében a vörös zászló után indultak, azok nem voltak apagyilkosok és azok most olyan keservesen csalódtak, hogy megértéssel kell a visszatérésüket fogadni.

Ha igaz a vád, hogy a szavazás elől vonultak ki, mert NEM AKARNAK FÖLDOSZTAST, ahogy azt eddig egy fascista országban sem csináltak, akkor ez a leghitványabb árulás, csalás, amit valaha elkövettek a szegény, sokat boldondított magyar zsellérről.

S ha nem lenne igaz, nem irták azt nyíltan és ismételtlen a budapesti újságok.

A választások alatt kipattant botrányok után minket ez az árulás nem lep meg, csak azt szeretnénk tudni, hogy ezek után mit látnak Magyarországon a nyilas programban?

Azt, hogy az alkotmányt sutba akarják dobni és parancsuralmat akarják csinálni, amit nem is tagadnak?

Azt, hogy a német birodalom és Magyarország közt a határokat el akarják tüntetni, vagyis a Szülőföldet be akarják olvasztani a német birodalomba, mert kis országokban többé nem hisznek?

Azt, hogy ráuszították a nemzet egy részét a zsidó-vagyonokra, amit a svábok és német jövevények szednek el a magyar zsidóktól?

Vagy azt, hogy Hitler után most már majd a magyar náci is ráborulnak a kommunista keblekre? (Miótán "tömegeik" nagy részét ugyanis a kommuniszták közül sorozták.)

Azt hisszük, hogy Magyarországon népe nagy undorral józanodik ki azokból az urakból, akik földet ígértek felosztani, mint amennyi van az országban s akik még azt a kis reformot sem akarják megszavazni, amit ma a kormány ígér a zselléreknek.

Visszont korai volt kissé egyes amerikai magyar lap-társaink hallelujája, hogy ime, a nyilasok a földet ígéri a zsellérnek, mikor azt csak handbilleken, kortes-cédulákon ígérték, míg a képviselőházban a szavazás elől kibujnak.

Félok, hogy ez is olyan felsülés lesz, mint mikor az egyik amerikai magyar nyilas gazdaság ugy sietett "hálát adni a Jézus Krisztusnak", mikor Stalin ráborult a Hitler keblére, mert a honfitárs abban látta a "keresztény békét", ami megváltást hoz a világra. (Azóta Stalin is, Hitler is lelövetett és elcsukott egy csomó keresztény templomot, ami épészü és józan embert nem is lepett meg a két gonosztevő részéről.)

Ha a magyar kormányzat nem hajlott volna tíz éve az egypárt rendszer álma felé, ha utat engedne, sőt utat nyitna a józan liberalizmus ellenzéki hangjának, ez az árulás a forradalmi nyilas pártot végleg k'söpörné az országból.

A JELSZAVAK UJAK

Abban a nem egészen fél században, amely alatt Bismarck, a vas-kancellár ráparancsolt a világra, hogy maradjon békében, ne hadakozzék, az egyre fokozódó jólétben leszoktak az emberek arról, hogy gondolkozzanak. A különböző országok keretében kifejldött valami életrendszer, ami kényelmes megállapodottságot nyújtott és aminek derűjében nyújtott a tetlen sűtkézés. Meleg nyári napokon a teknősbéke is kimászik a vízből a parti homokra, kezét-lábát elnyújtja és ha beszélni tudna, bizonyára azt mondaná:

— Ez az igazi élet, ahol embernek (mert csak mi nevezük teknősbékának a teknősbékát, ellenben maga a teknősbéka embernek és a természet koronájának vallja magát) megvan mindene és nem kell törődnie a világ bajával.

Mivel azonban a jó érzés megkívánta, hogy ember mozogjon is valami keveset, meg a szellemet is foglalkoztassa, kerestek erre is segítő eszközöket. Ezek során nagy népszerűsége volt a kártyának, amellyel nemcsak az újjakat lehetett gyakoroltatni, hanem furfangos számításokba került az ész is; de éppen ilyen népszerű volt amellet a politizálás is. Azon is izgulhattak az emberek. Hadonászhattak kézzel-lábbal, erősíthették tüdejüket a sok kiabálással, tüntetések idején szaladhattak is a felvonuló rendőrök elől és közben gondolkodhattak, hogy voltaképpen melyik politikai párt-hoz tartozzanak? Ami voltaképpen nagyon felesleges munka volt, mert hiszen az emberek ugy vannak teremtvé, hogy fiatal korukban haladók, radikálisok legyenek és öreg korukra maradiakká, konzervatívokká alakuljanak át, akik félnek minden változástól. Mire megöregeszenek a fiatal világ-felforgatók, nem kívánnak az egyebet, csak azt, hogy az országban való üldögélésüket ne zavarja senki.

És abban a csaknem félszázad békében, amit a vas-kancellár parancsolt az emberiségre, nem is zavarta őket semmi. A japán-orosz, vagy az angol-bur háboru olyan messze esett tőlük, mintha nem is ezen a földön lett volna. Jobb hiányában így született meg a jelszavak korszaka, amelyekre ugyan azt mondták, hogy ujak, de alapjában véve éppen olyan régiek voltak, azok, mint maguk az emberek.

Nagyon divatos lett például a liberalizmus, a szabadelvűség jelszava. Tisztességben korlátozták öszült polgárok büszkén döngteték mellüket:

— En szabadelvű vagyok.

Ötvenezer esztendővel előlt a Vihorlát Gutin völgyében élő ősember kőbaltájával agyonütött egy medvét és mikor már szakadásig jóllakott husából, megengedte szerencsétlenebb vadász és erősen éhező szomszédjának, hogy a maradékból az is falatozhassék. És amint hátán fekvé nézegette a szomszéd mohó falását, önelégülten mondomta:

— En szabadelvű vagyok.

Olyan ember még nem akadt, aki meg tudta volna mondani pontosan, hogy voltaképpen mi az a szabadelvűség? Mert másként látja azt minden ember. A magyar például abban látta a maga szabadelvűségét, hogy miután előbb megnyoloban eltörölte a ghetót, a liberalizmus korában bevette az egyenranguk közé Mózes vallását is. Amiről utólag kiderült, hogy nagy hiba volt, mert a takarékos, szerény, szorgalmas zsidóból egy csapásra valami mászt csinált. Olyan valami torzszülöttet, amiben feltámadt a magyar gentry minden hibája, de egyetlen

erénye sem. Pazarlásában, gőg-jében, felfuvalkodottságában, tunyaságában magyar lett az teljesen, de egyéb vonásaiban nem. És főleg akkor nem, mikor tollat fogott a kezébe. Ezt az egyet kellett volna eltüntetni neki. A sajtó szabadságát. Mert hiszen ennek a révén beszéltek be a "liberalizmus aranykorában" azt, hogy mi csakugyan szabadelvűek vagyunk. És addig és olyan szívből kitarással hirdették ezt nekünk, amig magunk is elhittük és a liberalizmus szent nevében szélesre tártuk előtűk a kapukat kis kenyérbe, nagy kenyérbe, fel egészen a miniszteri bársonyszékéig.

Mikor azután eljött a nagy vihar, amit világháboru néven is emlegetnek, akkor kiderült, hogy a mi liberalizmusunk hajítófalával se ér többet annál, mint amivel Amerika dicsekszik. Lincoln szabadelvű áramlatai felszabadítottá ugyan a fekete rabszolgákat, büszke is arra minden Európában utazgató amerikai, de otthon?

— Csiba te, néger! Fehérek vendéglőjében, fehérek színházában, fehérek fürdőjében, fehérek társaságában nincs nekéd helyed.

Bizony, bizony, csak a jelszavak ujak, de az emberek a régiek.

És nem is változnak meg az emberek soha. Csak külsőleg. A formákban. A lényegtelenségekben. Néhai való édesapám emlegette gyakran:

— Arra, hogy osztrigát egyék, meg lehet tanítani a magyart, de arra, hogy szeresse az osztrákot, soha.

Békés, csendes időkben meg lehet értetni az emberekkel azt, hogy a háboru boldonság, hogy nincs olyan ellentét, amit a zöld posztóju tárgyaló asztal mellett el ne lehetne intézni és nem is kell hozzá nagy erőfeszítés, csak éppen annyi türelem és jóakarát, amennyi kendermag kell reggelire a kanári madárnak.

De próbálja meg ezt valaki elhitetni a háboruba keveredett nemzetekkel. Próbálja velelő példaul elhitetni azt, hogy a szabadelvű gondolkodás a demokratikus államrendszer nem fér össze azzal; hogy csatamezőkön és vérontás árán intézzenek el nagyfontosságú kérdéseket. Tálalhatunk azok elé akármilyen vonyszerű, új jelszavakat, mint például annak idején a názárethi Jézus tette, amikor a felebaráti szeretet felől beszélt. Szép volt az nagyon, szíveket melegítő, de az emberek természetén semmitse változtatott. Maradtak azok a régiek.

Azt mondják, hogy most meg fog változni a világ. Abban a nagy harcban, ami Európában különböző államrendszerek között folyik, nagy világot változtató eszmék állanak egymással harcban és a küzdelemből valahol csodálatos új társadalmi és államrendszernek kell kialakulni. Olyannak, amelyben boldogabban és ennek következtében békésebben élhetnek az emberek.

Hígyje ezt, aki akarja. Mi nem tudunk hinni benne. Mi ugy érezzük, hogy az emberi természet mához ötven, száz, ezer vagy tizezer esztendő múlva is olyan lesz, mint ma, mert hiszen az emberek ma is csak olyanok, mint ezelőtt voltak.

Ha a magunk minémiségére, vagy az utánunk következő nemzedékek jellemére meghatározót keressük, akkor fánadjunk el az uira magyar kézen levő máramarosi Huszt városába, ott is a temetőbe és olvassuk el a régi, székely módi, faragott fakapu homlokzatára vésett felirást, amely ezt hirdeti:

— Voltunk, mint ti! Lesztek, mint mi!

30 Years Success Doctor's Formula for Itching of ECZEMA

First applications of powerfully soothing Liquid Zemo (a tested and proved physician's prescription) bring wonderful relief. Then its superb medication (contains 10 different highly effective ingredients) starts right in to help nature promote FAST healing. Grateful users write in from coast to coast praising prompt results. Invariable, stamless—Zemo is simply wonderful for annoying skin irritations. 35¢, 60¢, \$1. One trial convinces! REAL SEVERE cases may need \$1.25 Extra strength. All drugstores.

— VANNAK DOLGOK, AMIKET —
szívesen mulasztunk el még ugyis, ha évente ötenkét-szer van alkalom reá, hogy megtegyük azt.
Előfizetőink évente ötenkét-szer nézhetik meg, hogy mikor jár vagy járt le az újságjuk és aki hátralékos, láthatja, hogy itt az ideje a fizetésnek
— NÉZZE MEG A CIMSZALLAGJÁT —

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8602 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone: VINEWOOD 1-8222Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United StatesSubscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Elsőfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden Csütörtökön Published Every Thursday

MARTIN HIMLER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners
by MinersEntered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

ÉN NEM IGÉREK SZÁZ ARANYAT ...

Negyven esztendővel ezelőtt nem látott Magyarországon napvilágot olyan közfoglalomnak szánt nyomtatvány, újság, naptár, stb., amelynek hasábjain ott ne láttuk volna azt a jól ismert hirdetést, amely e szavakkal kezdődött:

— Én nem igérek száz aranyat, de nem is adok, hanem biztosan állítom, hogy ennek dacára kiirtom lakásából a posztlakát.

Ezt az egyszerű, józan üzleti elvet abban a jóra való időben még a politika terére is átvitték. Madarász apó, aki már negyvennyolcban is képviselő volt és az maradt csaknem a világháború kitöréséig, amikor a halál vette el tőle a képviselői mandátumot, azt mondta Apostagon a választóinak:

— Nem szégyenltek magatokat, hogy tollat kértek a kálapotok mellé? Még csak éppen az kellene, hogy tollat adjak. Ma tollat, a legközelebbi választás alkalmával már bort is és azután pénzt a szavazatokért. Nem kaptok semmit, mert én nem ígértem nektek soha semmit, de nem is adtam, csak becsületes szolgálatot.

Madarász apó óta sok víz folyt le a Dunán, megváltoztak az erkölcsök és nagyon divatba jött a választási ígéretes. De különös tökélyre emelkedett az ígéretes művészet a magyar földön azok, akik Hitler Adolf iskolájába jártak és tőle tanulták, hogyan kell hatalomra jutni?

Azt mondja Hitler Adolf a maga fekete könyvében: — Aki nagyra akar jutni, az ígérjen. Minél nagyobb ígér, annál hamarabb jut előre, mert a tömeg nem tud gondolkodni. Meg kell ígérni a lehetetlent is és ha az embert később utóirta az ígérte, akkor nem kell azt beváltani, hanem még annál is nagyobb ígérni.

Ezt alaposan megtanulták Hitler mesterüktől a magyar nyilasok. Az utolsó választás során olyan nagyokat ígértek a magyar választóknak, hogy kétfelé állott attól a távoli szemlélőnek a füle. És ravaszul ígértek, mert nagyon jól tudták, hogy mi az egyetlen ígérte, aminek a sokat csalódott magyar szegénység okvetlenül "bedűl". Földet ígértek! Husz holdas parcellákat minden magyar paraszt fazekába, vagy hogy Hoover jellegével éljünk, két tíz holdas birtokot minden magyar földművelő szájába.

Most azután a magyar kormány elhatározta azt, hogy földhöz juttatja a magyar földérséget annyira, amennyire az állam kasszájából az idő szerint telik. Sokra ugyan nem telik, de valamit mégis adnak — kezdetnek, hogy azután tovább folytassák a nagybirtokok felosztását.

A magyar kormány ezt a jóindulatú törvényjavaslatát a képviselőház elé terjesztették, meg is szavazták, de ennek a szavazásnak során kiderült, hogy mennyit ért a magyar nyilasok ígérete. A derék nyilas képviselők a szavazás elől kivonultak, "meglógáltak" a teremből. Nemcsak hogy elfeledkeztek a választások előtti földosztó ígéretekről, hanem egy könyvből meg is írták, hogy Magyarországon fenn kell tartani a nagybirtok rendszert.

Annai bizonyos, hogy a magyar nyilasok alaposan megtanulták a német nagymestertől a szemérem nélküli való ígérgetés és hazudozás művészetét. Mivel azonban ilyesmi nem fér össze a magyar erkölcsi érzésekkel, ennek a pártnak nem lesz nagy jövője Magyarországon, mert a magyar parasztot csak egyszer lehet becsapni. Nem tanul ugyan a más kárán, de annál jobban a magáén.

AZ AMERIKAI HADSEREG ÜGYE

Végtelen szabotossággal, a dolog lényegét feltárában mondta Roosevelt elnök az újságírók heti kihallgatásán a nemzet részére:

— Nálunk nem a hadseregről, hanem a nemzeti védelemről van szó. Nem is lehet másról szó, mert az amerikai nemzet nem gondol soha hódító hadjáratokra, csak arra, hogy megfelelő nemzeti védelme legyen.

Es ez az, ami nincs meg. A kellő nemzeti védelem. Nincs katonánk, nincs szárazföldi hadseregünk, nincs megfelelő hadi készletünk, nincsenek fegyvereink, ágyúink, repülőgépeink. Hadi tengerészetünk van ugyan, de nem elegendő olyan nagy partvonal mellett, mint aminőt támadás esetén védelmezniünk kellene. Ha tehát biztonságban akarunk élni, akkor ezen a téren nagy áldozatokat kell hoznunk, akármilyen terheket kapunk is vállainkra.

Nagy Amerika minden egyes polgára tudja, hogy a nemzeti védelem terén szomorúan hátramaradtunk még akkor is, ha csak saját területünkön van szó, holott a Monroe elv alapján annál többet is kell védelmeznünk.

A mi vezérkarunkat senki nem válthatja militarizmus-sal. Meg volt elégedve az amerikai vezérkar azzal a kevéssel, amit évente a törvényhozás jóváhagyott és arra törekedett, hogy legalább a papír-kereteket tartsa fent.

Most azonban a külpolitikai helyzet úgy elfajult, hogy gondoskodnunk kell a nemzeti védelem kellő kiépítéséről. Vezérkarunk nem áru most se zsákban macskát, nem hivatkozhat hadi titkokra, hanem megmondja nyíltan, hogy bajban vagyunk és meg kell kezdenünk a hadsereg kiépítését azonnal.

Ugy látszik, hogy január hónap során, amikor a törvényhozás ismét összeül Washingtonban, kénytelen-kelletlen ezt

MAGYARORSZÁGBÓL

keves megbízható hír érkezett a múlt héten. — Kétség-telen, hogy a Duna és Balkán államokban nagy diplomáciai csaták folynak az orosz, olasz és török képviselők között és hogy ezeknek a csatáknak Magyarország szinte a központja.

Nem nézi ezeket a diplomáciai sakkhuzásokat tétlenül a német birodalom sem, sőt állítólag a németek esetleg a Duna medencéjére rá is rohan-nak.

Ezek szerint a hírek szerint a németek Erdélyt Magyarországnak ígérnek és Romániát támadnák meg, hogy ott megelőzzék a Szovjetet, amely viszont Bulgáriában akarja a talpát sürgősen megvetni.

Ezek a találgatások talán héte-kig fognak tartani és bizony a Molotov kijelentései után az is kétséges, hogy a dunamenti államok semlegesek tudnak-e maradni.

A magyar kormány el-tökelt szándéka, hogy amíg arra egyetlen lehetőség lesz, a semlegességet minden áron megóvja és semmiféle idegen gesztenyét nem fog a háboru tüzből kikaparni, még akkor sem, ha annak a fejében Erdélyt ígérk.

A FEGYVERKIVITELI TILALOM

feloldásával a kongresszus visszaállította az ország tényleges semlegességét, bár az új helyzet pillanatnyilag a szövetségeseknek kedvez és az intézkedést nagyrészt az ő érdekükben hozták meg.

Az új törvények értelmében visszatértünk a nemzetközi jog szokáshoz és fegyvert éppen úgy, mint minden egyebet mindenki vásárolhat ezután ebben az országban.

Amíg a tilalom érvényben volt, addig NEM VOLT SEM-LEGES az a nemzet, mert bele avatkozott a fennálló nemzetközi erőviszonyokba, amelyek a tengereket az angol navy ellenőrzése alá helyezték.

Jelenleg ugyan a németek innen semmit el nem vihettek, de megtörténhetik, hogy az angol flottát megsemmisítik — amit Hitler be is ígér naponta a német nemzetnek — és az esetben az itteni bevásárlás lehetőségeivel is learatják győzelmi gyümölcsöt.

S az sincs a németektől eltűnt, hogy bevásárlásokat eszközöljenek ebben az országban és azt felhalmozák maguknak. — A világháború alatt Anglia az utolsó évben Norvégia teljes hering készletét megvette és felrakta, hogy a németeknek ne jusson. Ugyanezt tehetik a németek minálunk.

MEGTEHETIK AZT IS,

hogy barátaik útján, olasz és orosz hajókon vigyenek innen bármit maguknak, feltéve, hogy az angol flotta nem áll az utjukba.

Sokan azt hitték és az ellenzék állandóan azt is hirdette, hogy a tilalom feloldása közelebb visz a háborúhoz bennünket.

Ennek az ellenkezője az igazság.

Az új törvények az amerikai hajókat és polgárokat a háborus vizekből egyenesen kivonják és kiltitják és így amerikai hajók vagy polgárok elsüllyesztése nem fogja a nemzetet háborúra izgatni.

Kitünő intézkedése a törvénynek, hogy hadakozó nemzeteknek csak készpénzért szabad

az áldozatot fogja kérni Roosevelt elnök a nemzetől. Ezer és ezer milliókna menő hadi kiadások terhének viselését. És ezt becsületes polgár nem is tagadhatja meg az országtól és a nemzetől.

bad árut eladni és így anyagi érdekességünk sem lesz, amely megkívánna, hogy a háboruba avatkozással mentsük a pénzünket.

A kongresszusban nagy többséget kapott a kormány javaslata, amely megfelel a polgárság közt tapasztalható többségnek.

UGYANCSAK A KORMÁNY

kérésére a kongresszust az új törvény megszavazása után azonnal el is napolták, nehogy felelőtlen honatyák nap-nap után nemzetközi bonyodalmaknak tevések ki a nemzetet mindenféle éles és a legtöbb-ször üres beszéddel.

Amíg a nemzetközi helyzettel kapcsolatban a semlegességi törvényt tárgyalták, fegyver szünetet tartottak a-belföldi politika terén, de ez a belső béke véget ért, mikor a parlamentet bezárták.

A következő hetekben tehát ismét megszólalnak az ellenzék nagy ágyuk, részben republikánus, részben demokrata berkekből, mert januárban az elnök nagy hatalmát minden áron meg akarják nyírni.

Ugyancsak kikezdi majd ismét a harmadik terminus kérdését, amivel John L. Lewis nem is várt a fegyverszünet végéig.

A CIO FEJE MEGVÁDOLTA

a kormány egyes tagjait, hogy a Hatch törvény megsértésével a nyugati államokban, Salt Lake Cityben nagy kortes konferenciára készülnek, amely a harmadik terminusnak lenne a nyitánya.

Ezen az értekezleten állítólag megjelent volna Roosevelt is és John L. Lewis azért haragszik, mert arra ő nem volt meghívva. Haragjában szövetséget is keresett magának, mert felpanaszolta az elűtött politikai bombában, hogy nem hívták meg arra Senator Wheeler sem.

Kormánykörökben a harmadik terminus ügyét kerekén tagadják és állítólág egyszerű liberális tanácskozársra készültek, amelyre mindkét párt liberális tagjait akarták meghívni.

Újságírók szerint John L. Lewis a "halál csókját" lehelte ezzel a kirohanásával Wheeler montanai szenátor jelölési lehetőségeire, mert aki neki olyan nagyon tetszik, azt egyik párt sem fogja jelölni.

A DIES BIZOTTSÁG

most már a nemzet osztatlan érdeklődése mellett folytatja a kihallgatásait és a múlt héten ismét kommunis-ták és volt kommunis-ták vallottak egymásra.

Az egyik vallomás szerint a hajózáunk teljesen a kommunis-ták kezében van, mert a hajó munkások szervezeteit kommunis-ták uralják, ami különö-sen háboru esetén okozhatna súlyos bajokat a nemzetnek.

Nem tagadják ma már a kommunis-ták, hogy a parancso-kat és utasításokat Moszkvából várják és fogadják.

Köztudomásu, hogy ezek a vádak nagyrészt megfelelnek a valóságnak és hogy különösen a nyugati kikötők munkásai közt nagy számban vannak kommunis-ta vezérek.

Mikor azonban Dies arra kérte az igazságügy minisztert, hogy bizonyos vezérek és alakulatok ellen azonnali vizsgálatot indíttson, Murphy — na-

gyon helyesen — azt felelte, hogy neki nem gyanus embe-rek szenzációs vádaskodására, hanem bizonyítékokra van szükségé.

MURPHY KÉSZEN ÁLL

rá, hogy necsak a kommunis-ták, de a nazi felforgatók ellen is eljárjon, de bizonyos, hogy a jelenlegi igazságügy miniszter nem fog könnyelmű-en üldözéseket rendezni.

Sőt, állandóan hangsúlyozza, hogy minden amerikai polgár alkotmányos jogait MEGVÉDI, akár kommunis-ta, akár nem, amíg az illető a törvényeket betartja.

Kijelentette azonban azt is, hogy amennyiben Fr. Coughlin fenyegetéseit a kommuná-cik beváltanák és szabotálná-nak a repülőgép és fegyvergyá-rakban, vasszöggel fog ellenük eljárni.

Ez esetben állítólag Coughlin ellen is eljárnak és kérdőre vonják, hogy miféle összekötései vannak, hogy a szabotőrök munkáját előre ismerté.

Most tettek éppen pontot a világháboru legnagyobb szabotálási akciójára, a hírhedt Black Tom robbanásra és megállapították, hogy az okozott károkkért a német kormány-nak ötven milliót kell fizetni, mert a robbanást a német kormány kémei csinálták. — Harminc-négy millió német pénz van itt, amit már le is foglaltak.

A GAZDASÁGI HELYZET

javulása tovább tart, bár a múlt héten nem olyan fokozott mértékben, mint a múlt hó-nap első három hetében.

Az értéktözsde állandó volt a hullámlás, mert a fegyverki-viteli tilalom beszüntetésére már régen ittak a Wall St.-en, és tehát nagyobb és általáno-sabb emelkedéseket nem hoz-tott magával.

A javulás azért volt lassabb, mert az elsősorban érintett iparágakban már sokkal nagyob-b termelést nem bírnak és a nehéz ipar majdnem a teljes termelő képességéig van üzem-ben.

A szénipar annyit termel, a mit el tudnak szállítani a va-sutak, a koksx kemencék nem tudnak eleget termelni és bár üzembe vettek minden elavult és ócska kemencét, nagyobb rendeléseket adtak Canadának ismét múlt héten.

NAGY FELLENDÜLÉS VAN

az elektromos ipar minden ágában. Hetven millió dollár ára villanyfejlesztőn dolgoznak jelenleg és közel száz millió dollár ára rendelést várnak a gyárak a következő napokban.

A szárazság miatt a vízi vil-lanyfejlesztők nem tudnak tel-jes erővel dolgozni és az új rendelésekkel ezeket akarják pótolni.

Hasonló nagy a fellendülés az elektromos eszközök gyártá-sában, az olaj, a szerszám, a gép, a repülőgép és az autó iparban, amelyben azonban a Chrysler sztrájkot súlyosan megérik.

A következő hetekben több száz-, talán ezermillió dollár ára rendelést remélnék a repü-lőgép és az autó iparban (truckokra) a szövetségesektől, akik állítólag hateraz millió dollárral rendelkeznek és így mindenért képesek készpénzzel fizetni.

NEM LESZNEK NAGY HADI-

rendelések az első hetekben s valószínű, hogy truckokon ki-vül csak repülőgépeket és mo-

torokat fognak nagy mennyi-ségben rendelni.

Tudnunk kell, hogy pl. repü-lők elleni ágyukat, ágyuló-vegeket csak a kormány arze-náljaiban gyártanak és azok a szövetségeseknek szállítani nem fognak, mert teljes terme-lésük nem elég ennek a nem-zetnek.

Az is valószínű, hogy a hadi szállítmányokkal szemben a szövetségesek rendes bevásárlá-saikat csökkentik, mert részben a hajókat, részben a pénz-üket hadianyag szállítására fordítják.

Igazi nagy és egészségtelen háborus boom tehát csak abban az esetben lehetne, ha a háboru éveikig húzódnék és akkor sem a közel jövőben, mert a szövetségesek hosszú háboru-ra el vannak készülve és fel is vannak szerelve.

AMIT AZONBAN NEM

szállítunk majd egyéb anyagból Angliába és Francia-országba, azért kárpótolni fog-nak bennünket azok a semle-ges és elsősorban latin ameri-kai országok, amelyek bizonyos árucikkért a háboru alatt reánk szorulnak.

Prosperitás tehát lesz és azt minden vonalon meg fogjuk érezni, de nem kell arra gon-dolni, hogy elsősorban az ágyu-gyárak fognak dolgozni és hogy háromszoros áron fogunk mindent eladni.

A kormány — nagyon helyesen — minden erejével azon van, hogy az árakat nagyon ne emeljék, nehogy a háboru vé-gé összeomlást hozzon magá-val.

Érdekes és józanságra vall, hogy az American Federation of Labor vezérkara is ezen van és óva inti a munkásságot a magasra csigázott bérek és árak ellen, minek a levét az-után keservesen meginnák.

A MUNKA FRONTJÁN

a négy hete tartó Chrysler sztrájk foglalja le az első hely-et magának, amelyben ötven-vezer embert emeltek ki a gyárakból és amely közvetve másik hetvenvezer embert foszt meg a munkától.

A hét végén némi remény mutatkozott rá, hogy a sztrá-jkot e hét folyamán el fogják végre intézni.

A nagy vita a speed-up nyomán indult, de ma a closed shop és a termelési rend egy-oldalu vagy közös megállapí-tása képezik a mérges vita köz-pontját.

A sztrájk súlyos veszteségeit nem csak a munkások érzik, hanem a gyár is, amely elől az üzlet egy részét elhalásszák és ez ellen hirdetésekben fordultak a sztrájkoló munkások-hoz a Chrysler kereskedők, a kiknek az üzlete meg van bé-nítva.

Valószínű, hogy a Chrysler sztrájk súlyos veszteségei más autó gyárak munkásait arra bírják, hogy a bérharcotat a következő hónapokban kerül-jék.

AZ ATLANTI KIKÖTŐKET

megbénította a longshor-menek sztrájkja a múlt héten, akik szerény béremelést és a munkaidő szintén szerény kor-látozását kérték a múlt héten.

Egyelőre csak New Yorkban és csak hat hajóstársaság ki-kötőjében sztrájkoltak, de ter-mészetesen a sztrájk az ösz-szes Atlanti kikötőket érinti, ha a hajók New Yorkból nem tudnak indulni és ha a befutó hajók nem tudnak kirakodni.

Taxi sztrájkjal fenyegetőz-tek a hét végén ugyancsak New Yorkban, de még van rá

(Folytatása az 5-ik oldalon)

Munka-alkalom

KERESEK Detroitban lakó anyám és étvérem részére korosabb jó ma-gyar nőt könnyű házi munkára, sze-nyről fizetéssel. Aki csöndes, jó öt-hont órajt, az további felvilágosítá-ért írjon e címre: Mrs. J. Bodor, 2025 Monroe St., Swissvale, Penna.

OHÁZAI INGATLAN

ELADNÁM Borsod megye Nyomár községben le-vő házat portálval együtt, mivel ál-lott szülem elhaltak. Molnár Er-szébet. — Venni szándékozik írja-nak e címre: Mr. John Vadasy, Box 230, Rosstter, Pa.

KERESEM

Kalló Bertát és Kalló Mihályt, akik Borsod megyéből, Szihalo-lomból jöttek Amerikába. Tu-domásom szerint a bányavidé-ken dolgoznak. Szépen kérem őket vagy a róluk tudókat, szí-veskedjenek velem címüket kö-zölni: Kish József, 2183 West 65th St., Cleveland, Ohio.

MacDONALD DRUG COMPANY, Inc.

'A MUNKÁS EMBEREK ÜZLETE'
Phone 43 Mt. Hope, W. Va.

HA SZÜKSÉGE LENNE

SIRKŐRE

Felajánljuk szolgáltatunkat önnek, segíteni a temetőben felállítandó sirkő vagy fejta kiválasztásában. Sirkővek már \$12.00-ért kaphatók. Írjon egy levelező lapot és megbi-zottunk felkeresi önt otthonában.

SEARS MONUMENT WORKS

510 VIRGINIA AVE
Phone 24-031
CHARLESTON, W. VA.

O. W. Burford & Son

A magyarság kedvelt temetőjeje 14 év óta van ültetve. Vánsáru listéjük címe: YORKVILLE, OHIO
Telefon: 20-R

Temetőket Intézetének címe:
Tiltonsville, Ohio

Telefon: 20-X
Kápolnánk használatra ingyenes!
ÜZLET Műtanyos: Árak!

27 év óta ismer bennünket a helyi és vidéki magyarság

Roy H. Gerke

Temetőkezési Vállalkozó

DILLONVALE, OHIO

Telefon 69

Fióküzlet: SMITHFIELD, OHIO

Telefonszám 36

Ambulance szolgálat

és olcsó árak!

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Alulírottak ezennel bizonyítjuk, hogy meghalt anyánk, Pipoly után a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGTŐL az 1000 dollár biztosítási összeget a szükséges iratok beküldése után a lehető legrövidebb időn belül megkaptam, amit Novotny Jánosnak, a 282-ik osztály ügyke-zelőjének az utján vettem kézhez.

Miőn ezért a pontos és előzékeny intézkedésért ezuton is köszönetemet nyilvánítottam, egyben jószívvel ajánlom mindenkinek, aki hitveséről és gyermekeiről jól akar gondoskodni, hogy az legyen tag-jává a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGNEK.

Gary, Ind., 1939 október hó.

MRS. ROZA HUBAY.

HÁBORU vagy BÉKE

Az események lassan kibontakoznak előttünk és fájdalommal állapíthatjuk meg, hogy a találos kérdésre a feleletet valószínűleg nemsokára megkapjuk s hogy a felelet a hosszú háboru mellett szól.

A szövetségesek nagyon hosszú hadjáratra készülnek, a semleges nemzetek képtelenek a békét megfelelően sürgetni s a németek egyelőre nem képesek és talán nem is hajlandók a Hitler fejét átnyújtani a béke árul.

Hitlerrel és a nazi rezsimmel a szövetségesek békét nem kötnek, nem is köthetnek, mert azt Anglia népe nem tűrné.

A semleges nemzetek felsorakozása, a kulisszák mögötti nagy diplomáciai ütközetek folynak még s azért nem történik semmi a háborus fronton, mert ezeknek a diplomáciai mozdulatoknak eléje vágni nem mernek.

OROSZORSZÁG MAGATARTÁSA

Az orosz ál-parlament múlt heti gyűlésén a külügyminiszter megadta a kormány közeli programját, amit azonban nem vehetünk készpénznek, hiszen nem felejthetjük el, hogy három hónapja még a Hitler összemorzsolása volt a nyíltan hangzott programjuk.

Minden esetre bizonyos, hogy a balti államok és a balti tenger sorsa meg van pecsételve s bár Finnország a derekát még nem adta be, kétségtelenül rá fognak az oroszok fektetni. Szomorúan mulatságos volt a múlt héten a Szovjet hivatalos lapja, amely azt panaszkolta, hogy a négy milliós Finnország "fenyegeti" a százharminc milliós Oroszországot. Ezt a taktikát már Hitlertől tanulták.

Hathatósabb támogatást ígért Stalin a német birodalomnak s elítélte a külügyminiszter a beszédében a szövetségeseket, mert nem csinálnak békét a Hitler feltételei mellett Hitlerrel, de — katonai segítséget a nácioknak nem ígért.

Volt egy kis barátságos megjegyzése a mi számunkra is, amit azonban Washingtonban komolyan nem vettek.

A SZOVJET BALKÁNI TERVEI

Volt az orosz külügyminiszter nagy beszédének egy része, amely méltán tart nyugtalanságot bennünk.

Nemcsak Törökországot fenyegette meg, hanem sejtetni engedte, hogy a Szovjetnek tervei vannak a Balkánon s beszélt arról a lehetőségéről, hogy a jövő eseményei a Duna államokat is a — háboruba sodorják.

Közismert tény, hogy az oroszok erős agitációt fejtenek ki Bulgáriában s nem lehetetlen, hogy orosz ösztökélésre Bulgária meg fogja a románokat rohanni, amely esetben végig fut a háboru minden kelet- és déleuropai országon.

Természetes, hogy ez esetben az oroszok Bessarábiát elvennék s a fekete tengert a német hódítás elől elzárják.

AZ OLASZ FÖLDRENGÉS

Majdnem egyforma érdeklődéssel lesték Moszkvát és Rómát a múlt héten, mert Mussolini is titokzatos és gyors mozdulatokkal kicsérélte a vezérkarát s onnan minden közismert német-barát nagyságot kivágott.

Igaz, hogy más országokban ilyen esetben első sorban a külügyminiszter repülne, Olaszországban azonban a Mussolini veje nem repülhet, csak a fascista legfőbb tisztviselőit és a vezérkar német-barát tagjait vágják ki a dzsabokból.

Ez nem jelenti szükségképpen, hogy az olaszok közelednének a szövetségesek frontjához, hanem inkább talán azt, hogy az olaszok most már igazán a semlegesség megőrzésére törekednek s a németek hódító útját el akarják állni a Balkánon. Különösen azért, mert Hitler és Stalin kéz-a-kézben haladnak, ami Rómának nem tetszik.

Az olaszok egyelőre a tengely széttróását tagadják, de beismerik, hogy az oroszokkal nem tudnak és nem akarnak közös utakon haladni.

S nem tagadják azt sem, hogy a Duna mellett olyan "semleges" blockot próbálnak csinálni, amely menedéket és oltalmat az olaszok védnöksége alatt keresne.

A DUNA MEDENCÉBEN

A Duna medencében több áramlat küzd egymással.

Leginkább a szerbek és olaszok közbenjárására a románok a magyarokkal megértést keresnek s mert Magyarország nem óhajt a háboruba avatkozni, ott az egységre minden hajlandóság meg van.

Nem ilyen kedvező a románok kilitása Bulgáriával és a Szovjettel szemben és félnek attól is, hogy Németország a Balkán felé fog terjeszkedést keresni, mielőtt a nyugati fronton a tényleges harcot felvenné.

Amíg egyrészt ezeket a tárgyalásokat az olaszok égisze alatt folytatják, Törökország a saját kezére kíván hasonló blockot összehozni, miután a törökök amúgy is garantálták Románia épségét. (Kivéve az oroszokkal szemben.)

Erősen komplikálja a helyzetet, hogy a Trianonban kövérre hizott balkáni országok a belső rendet sem képesek megővni.

Erdélyben a múlt héten lecsuktak négyszáz embert, valószínűleg magyarokat, akik a jelenlegi helyzettel élni akarnak és szabadulást keresnek.

Ugyanakkor Horvátországban egy ezred katonaság felháadt és a kormánynak valóságos hadjáratot kell ellentük vezetni.

A MAGYAR PROGRAM

Budapest a legjobban szeretné, ha egy alakuló Duna-block nem keresne védnökséget magának, hanem a kis államok kölcsönös engedékenység alapján függetlenül csinálnának egy szövetséget, amely nem lenne hozzákötve semmiféle nagyhatalmi érdekekhez.

Magyarországot ószinte barátság fűzi Olaszországhoz, sulyos kereskedelmi érdekek láncolják a német birodalomhoz s erősen fél az orosz szomszédától. S majdnem ez a helyzete minden dunamenti államnak.

Nyilvánvalóan egészségesebb lenne hát egy olyan szövetség, amely a három nagy érdek egyikének sem lenne alá-

delve s ez biztosítaná a legjobban, hogy mindannyian semlegesek tudnak maradni.

A helyzet kulcsa Románia kezében van s csak az lehet a baj, hogy a román uralkodó nem képes — a közhangulatra való tekintettel — kellő engedékenység árán az igazi békét keresni.

A SKANDINÁV ÁLLAMOK

Az oroszok magatartása nemcsak a balti államokat fenyegeti, amelyek már különben is behódoltak Moszkvának, hanem a skandináv államokat is, amelyeket megfenyegetett a külügyminiszter burkoltan a nagy beszédében.

A skand nāv államok természetesen békére vágnak s féltek a függetlenségüket, de félre érthetetlenül értésére adták Moszkvának, hogy önként behódolni semmiféle külső nyomásnak nem fognak.

HOLLANDIA ÉS SVAJC FELELME

Hollandia kormánya ostrom-állapotot rendelt el az országnak abban a részében, amelyen keresztül a németek esetleg át akarnának vonulni.

Nem valószínű, hogy a józan és takarékos hollandok belementek volna ilyen óriási költségbe, ha nem félnének tőle és ha nem lenne okuk a félelemre, hogy a németek meg akarják őket rohanni.

Hasonlóan fél Svájc is, ahol a múlt héten csendben két korosztályt a régebben mozgósítás alatt levő hadsereghez behívtak.

BAJOK INDIÁBAN

A hindu fejedelmek (maharadszák) legnagyobb része sietett pénzt és hadsereget ajánlani fel Angliának, de nem ilyen lojális Indiának az a része, amely közvetlen angol kormányzás alatt áll.

Ezekben a tartományokban a kormányok lemondtak és úgy látszik, hogy Indiában az angolok a háboru alatt nem fognak rózsá ągyakon aludni.

A mohamedán arabok nyolcvan százaléka szintén hűséget fogadott és hadsereget ígért az angol kormánynak, de két hatalmas fejedelem még nem nyilatkozott s az szintén okot ad némi nyugtalanságra.

HAZA RENDELT NÉMETEK

A német kormány utasította a Törökországban lakó németeket, hogy legyenek készen hirtelen elutazásra s ebből azt sejtjük, hogy a németek meg akarják a Balkánt rohanni.

Semmi esetre nem fogják Hitlerék ölbetett kezekkel nézni, hogy a Szovjet, az olaszok és a törökök zavartalanul halászanak a Duna és a Balkán vizeiben, mikor Hitler régen bejelentette, hogy az a vidék a német érdekszférához tartozik s Kelet Európa sorsát kizárólag és egyedül ő akarja intézni.

NINCS LENGYEL KORMÁNY

A németek hetek óta lengyeleket keresnek, akik hajlandók lennének az általuk kihatandó területen kormányt alakítani s "békét kötni" Hitlerrel.

Idáig hiába való minden presszió. Lengyelországban nem akad lengyel, aki hajlandó lett volna ezt a szerepet vállalni.

Bajos is azt lengyel embernek megtenni, mikor a németek repülőgép-hadjárata 135 ezer civil lakosságot, köztük sok nőt és gyermeket pusztított el s a megszálló német hadsereg tizenhét ezer civilt már a fegyverletétel után kivégezett.

A HÁBORUS FRONTON

A nyugati fronton semmi nem történt a múlt héten. A frontok mögött természetesen nagy csapat-mozdulatok voltak s itt-ott egy-egy lövést a fronton is leadtak, de azt nem lehet háborunak nevezni.

Szakértők meg vannak róla győződve, hogy a tavaszig nagyobb összeütközések ezen a fronton nem lesznek s a tavaszra is inkább azt várják, hogy vagy az egyik, vagy a másik fél Olaszországon vagy a Balkánon keresztül fog támadni.

De természetesen még mindig fennáll az a lehetőség, hogy akár az angolok, akár a németek valamelyik nyugati semleges országban keresztül fognak az ellenségre rohanni.

A VIZEN ÉS A LEVEGŐBEN

A tengeren a múlt héten is folytatták mindkét részről a pusztítást, bár nem olyan arányban, vagy nem olyan nagy "szerencsével" mint az előző hetekben.

Néhány szövetséges hajót elsüllyesztettek, néhány német és semleges hajót elfogtak, de nagy és drámai esemény a múlt héten se mvolt a tengeren.

A repülőgépek csak arra szorítottak minden oldalon a múlt héten, hogy az ellenség csapatmozdulatait figyeljék.

Sokan azt hiszik, hogy a németek az amerikai kongresszus határozatát akarták bevárni s azért nem támadtak nagyobb erővel, hogy ne ingereljék ezt az országot.

Minden esetre nagyon rövid időn belül sokkal nagyobb arányú légi és tengeri ütközeteket várnak a szakértők.

NINCS MIT ENNI

Németországban a háboru kezdetétől fogva nagy hiány van zsiradékban s bár a kormány szerint a blokád a nemzetet kénytelenül nem fogja, a lakosság erősen szenved s még nagyobb nélkülözésektől félnek a jövőben.

De az élelem-hiány éppen úgy fenyegeti Angliát is arra az esetre, ha a németek képesek lennének az angol navyt megbénítani vagy megsemmisíteni s erre a lehetőségre már erősen gondolnak.

Bejelentették már a parlamentben, hogy december közepétől a vajat és zsirt valószínűleg kivonják a szabad forgalomból s csak bizonyos mennyiséget kap a polgárság.

Természetesen ha az angol navy képes lesz megőrizni Anglia hajózását, akkor élelem-hiány nem lesz abban az országban.

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)
remény, hogy a vitát békésen el tudják intézni.

A Chrysleren kívül tizenegy sztrájkban ezernél több, huszonhárom sztrájkban kétszáz-nál több munkást emeltek ki az ország különböző részeiben és iparágában a munkából.

AZ ORSZÁG HANGULATÁT

Élénken jellemzi, hogy a múlt héten több munkás vezérré a törvények teljes szigorával lecsaptak és el lehetünk rá készülve, hogy ezt a következő hónapokban nagyobb mértékben látjuk majd.

Ez semmiképpen nem azt jelenti, hogy a szervezkedést el-lenzi, hanem azt, hogy egyes munkás vezérek tulkapásaival le akarnak számolni.

William Sentner-t, a CIO egyik ismert vezérét Iowában a Maytag sztrájkból kifolyólag az állami "criminal syndikalizmus" törvény megsértéséért kétezerszáz dollár büntették.

Ugyancsak Iowában egy másik sztrájkból kifolyólag öt munkás vezért két évi börtönrre ítélték.

Detroitban a CIO Wayne County elnökét piketelési törvények megszegéséért harminc napra elcsukták.

A KÉT SZERVEZET KÖZT

duló háboru New Orleansban dühöngött erősen a múlt héten, ahol az AFOL kérésére tiz CIO vezér ellen tiltó parancsot adott ki a bíróság.

Nagyon jellemző a két szervezet közti viszonyra a pennsylvaniai Allegheny County AFOL vezérkarának a körlevele, amelyben óva intették a munkásakat, hogy ne "barátkozzanak tulságosan" CIO körökkel.

Hogy a kongresszusban mi

IRJON A Bányászlapnak

Öregszünk testvérek és mindig többet szeretnénk tudni egymásról, mióta szétszéledtünk a szénvidékről.

**Ha valakit baj ér,
Ha valaki megsérül,
Ha valaki meghal,
Ha valakinek más ügyes-bajos dolga van,
Ha valakinek öröme van,
Ha a gyereke házasodik,
Szóval akármilyen történet magyarokkal, vagy Magyarok gyermekeivel,**

tudassa azt azonnal a Bányászlapnak, hogy hirt adhasunk mindenkinek a magyarok dolgairól.

Ne sajnáljon senki egy 3 centes bélyeget, ne sajnálja senki a fáradságot, akármilyen történet egy magyar testvérrel vagy annak a gyerekeivel, írják meg rögtön a Bányászlapra.

vár januárban a Wagner törvényre, az kilátzott Hoffman michigani republikánus kongresszmen foga fehérből. Ez az ur javaslatot nyújtott be, hogy a hadsereg és navy számára dolgozó gyárakban a sztrájkot betiltsák, mert állítólag a hírhedt Bohn alumínium gyár néhány hetes sztrájkja a navy rendelések szállítását hátráltatta a múlt hónapban.

Januárban a szervezettek minden ellensége meg fog a kongresszusban szólalni.

AZ AFOL-RA IS SZOMORU
napok jártak a múlt héten.

Az a rég tartó és az egész országra kiterjedő vizsgálat, amit Murphy az építő iparban meghuzódó és uralkodó grafit és racket ellen indított, kezdi a gyümölcsét meghozni.

Pittsburghban a villanyszerelő kontraktorok tucatjait, valamint két munkásvezért a trust-ellenes törvény megszegéséért vád alá helyeztek. Ezeket az urakat összeesküvés-sel is vádolják, mert az adófizetők pénzén épülő munkákon az árakat mesterségesen emelték.

A St. Louisban ugyanez ügyben ülő grand jury a carpenter unio főtisztviselőit helyezte — több kontraktorral együtt — vád alá, akiket szintén rackettel és a trust-ellenes törvény megszegésével vádolnak.

Hirdessen lapunkban

ELADÓ FARMOK
INDIAN TOWN, FLA., ahol az északiak számára a déli zöldeget termelnek, 10—40 akeros földet akoronként 10 dollárjával, könnyű letételekre. Nem ritka akoronként ötszáz dollár bevétel. Irjon a címre: A. T. BARKDULL, SEABORD DEPOT, MIAMI, FLA.

GÁLL JÁNOS
volt Moundsville, W. Va.-i lakos, vagy akinek a címét tudják, legyenek szivesek azt közölni erre a címre: John Nemeth, Box 106, Moundsville, W. Va.

CALIFORNIA BÀN
angolul nem beszélő magyar családnál állandó jó otthont és 10 dollár fizetést kap idősebb magányos ember, könnyű munkáért csirkefarmon. Irjon: ALEX BALOGH, 3593 Arlington Ave, Riverside, Calif.

Szentimrey Márta hagyatéka

AZ ELHUNYT MAGYAR IRÓNŐ OLVASÓINAK HAGYTA UTOLSÓ REGÉNYÉT.

Karácsonyi számunkban új regény közlését kezdjük meg s bár lapunk eredeti amerikai-magyar regényei husz éve híresek, bátran állíthatjuk, hogy

Ilyen nagyszerű regény lapunkban sem jelent meg

mert Szentimrey Márta, a színdíktált amerikai magyar hetilapok elhunyt nagy írónője önmagát multa felül ebben az

UTOLSÓ REGÉNYBEN

Szentimreynek minden regénye azért volt jó, mert élő emberekkel, mélyeséges emberi érzésekkel, viharzó emberi szenvedésekkel találkozunk azokban. Néha szinte azt hittük, hogy a saját szenvedéseink, a saját apró kívánságaink viharzik a sorok közt, mikor a Szentimrey írásait olvastuk.

EZ A REGÉNY JOBB MINDEN EDDIGI SZENTIMREI REGÉNYNÉL IS.

Halála előtt fejezte be ezt az új könyvét az elhunyt írónő és azt írta szerkesztőnkhez intézett utolsó levelében, hogy a lelke minden érzését, az olvasók iránt érzett minden mélyeséges szeretetét beleírta ezekben a sorokba.

HAGYATÉKNAK SZÁNTA AZT AZ OLVASÓK RÉSZÉRE

s mi karácsonyi ajándéknak tartogattuk ezt a regényt az írodában, hogy most átadjuk azt azoknak, akikre Szentimrey hagyta az írást. Figyeljen karácsonyi számunkban az új regényre és figyelmeztesse barátait és ismerőseit, hogy MOST rendeljék meg a lapot, mikor ez a felülmúlhatatlanul érdekes regény kezdődik. Szentimrey Mártnak több negyven-jelent írása nincs, ez az utolsó s aki elmulasztja, az olyan értéktől fosztja meg magát, amit soha többé senki nem pótolhat.

BARANYAI KLÁRA TÖRTÉNETE

Irta: GAÁL KATÓ

(Folytatás)

... Ugyanekkor — mint az hetekkel később kiderült — egy könnyű, gyorsjárata kereskedelmi hajó, a "Pasadena" igyekezett teljes sebességgel Colon felé.

Fenn a fedélzeten álmos matrózok döngtek dologtalanul, a parancsnoki hídön egy hórihorgas férfi kémlte az egyre közeledő kikötőt és várta az egészségügyi vizsgálatot.

Amint azonban a hivatalos vizsgálatnak vége volt és a tisztviselők a pilótahajón visszatértek a kikötőbe, a Pasadena-n egyszerre megélnék az élet. A kapitány vezetésével matrózok siettek le a hajó mélyébe és a hatóság emberei ugyancsak elcsodálkoztak volna, hogy kicsoda furcsa foglaltságba kezdtek. A legelső helyiségi faburkolatát kezdtek egy helyen felbontani és amikor már meglehetősen nagy területen felszedték a deszkákat, egy nagy acél-lap tünt elő, amelyet két matróz nekife-szülve eltolt a helyéről.

A támadt nyíláson a kapitány a matrózok segítségével kisegített két remegő fiatal leányt rejtékhelyéből és közrefogva őket, egy tágas, kényelmes és aránylag jól berendezett közös kabinban, a kapitányi szoba tőszomszédságában helyezte el.

A két lány szinte boldogan üdvözölte a kabin a hajó fenekén, az acéllap alatt elhelyezett rejtékhely kábító sötétsége után.

— Hála Istennek! — kiáltott fel a kisebbik. — Azt hittem, megőrülök odalenn abban a pokoli sötétségben!

— Ha csak ez volna minden, Madlaine! Mennyivel borzalmasabb arra gondolni, hogy minden egyes kikötővel közelebb jutunk a végcélhoz! Ki tudja, most majd kinek a kezei közé fogunk kerülni? És ki tudja, hogy milyen sors várakozik reánk? ...

Egy pillanatig elhallgatott, majd hal-kan, csüggedten hozzátette:

— Különbözően ezt könnyű elképzelni!

Aztán hirtelen zokogással végig vetette magát az ágyon. A kis francia leány ijedten simogatta és becézve igyekezett magához téríteni.

— Nem szabad elveszteni a bátorságunkat, Klári! — vigasztalta. — Valami homályos érzés azt sugja, hogy végül mégis csak megmenekülünk attól a borzalomból, amit nekünk szántak. Gondol csak meg — folytatta meggyőzően — az is Isten utja volt, hogy már eddig is elkerültük a legrosszabbat! Én megbetegedtem, téged

meg nem tudom, milyen titokzatos oknál fogva különítették el a többiekől, de enélkül már hetek óta mi is valami rettenetes, elképzelhetetlenül fürtelmes helyen szenvedhetnénk, mint a többiek, szegények, kiket rögtön a megérkezésük után elvitték arról a szigetről. És meglátod, Isten ezután sem fog cserbenhagyni bennünket!

A sziget említésére Baranyai Klári hirtelen felszögezte a fejét és tévova tekintetel, mintha az emlékezetében keresgélne, belemeredt a levegőbe.

— Mi az? — kérdezte Madlaine, aki-nek feltűnt társnőjének izgatott viselkedése.

— Képzeld csak el, — mondta Klári felindulástól elfúlt hangon — ugyanakkor, amikor kihallgattam Westermanné és a kapitány beszélgetését, a spanyol nyelvű diskurzusban még egy név ütötte meg a fületem, ami ismerősnek hangzott. . . de akkor csak Alvdos érdekelt. . .

— Kiről beszélt? — sürgette a francia leány.

Baranyai Klári arca elkomorodott. — Egy amerikai magyar újságíróról. Mátyás Ferenc a neve és otthonról ismerem, még Trentonból. Kellemes, kedves fiú, azt hiszem, egy kicsit szerelmes volt belém. . .

— Dehát hogy kerül ez ide? — kérdezte Madlaine csodálkozva.

— Ez az éppen, amit magam sem tudok — válaszolta Klári. — De most határozottan visszaemlékszem rá, hogy abban a diskurzusban, ahol a hajó elindulása előtt Westermanné és a kapitány egymás között folytattak, többször előfordult a Mátyás Ferenc név is! Mondd, mit jelenthet ez? Hiszen minden emberi számítás szerint sem Westermanné, sem a kapitány még csak fogalma sem lehet Mátyás Ferenc létezéséről!

Madlaine megvonta a vállát. — Halvány sejtelmem sincs róla! — mondta csüggedten. — Talán rosszul értetted, vagy pusztán véletlen az egész. . .

— Nem lehet véletlen! — vágott közbe Klári határozottan. — Mátyás Ferenc neve többször megismétlődött a beszélgetés folyamán és nem tartom lehetetlennek, hogy éppen Alvdos személyével kapcsolatban. . . Te, Madlaine! Nekem most egy örült ötletem támadt.

— Mi van veled, Klári? Még sohasem láttalak ilyen izgatottnak. . .

— Hagyjál! Hadd mondjam el, ami eszembe jutott! . . . Az egészre csak egy

magyarázatot tudok elképzelni, még pedig azt, hogy az újságíró, Mátyás Ferenc valamiképpen nyomomra bukkant és ezt a nyomot követve került összeütközésbe Alvdos gróffal a Cobrak szigetén. És ez lehet a magyarázata annak a szörnyű harc-nak is, amely az utolsó éjszakán a ház körül lefolyt. . .

— Nem tudom, mire gondolsz — vágott közbe Madlaine, — de azt hiszem, tévedésben vagy. . . Én ugyanis, mielőtt még az első lövés eldőrdült volna, véletlenül az udvarra nyíló ablaknál álltam és egyszerre láttam, hogy Broglie kapitány revolverrel a kezében rohan le a lépcsőn. Aztán néhány perccel később megpillantottam Josét, az óriási termetű szolgát és még másik két embert, akik a pince-feljáró közeléből bukkantak elő, ezeknél is revolver volt. . . Ugy ehhez az éjszakai harc-hoz sem Míguelnek, sem a te Mátyás Ferencnek köze nem lehetett!

Klári elgondolkozva nézett maga elé.

— Akárhogy volt is a dolog, — jelentette ki végül szilárd, bizakodó hangon — annyi bizonyos, hogy én határozottan hal-lottam barátom nevét említeni, ami annyit jelent, hogy Mátyás Ferenc valamilyen minőségben mégis csak beleavatkozott ebbe a dologba. . . És én bízom benne, hogy ha már egyszer a nyomunkra bukkant, akkor a rendőrség segítségével ki is fog szabadítani bennünket. . . Elvégre bizonyos, hogy az egész rendőrségi apparátus is megindult és előbb-utóbb mégis csak rajta fognak ütni ezen a bandán, amely bennünket hatalmában tart. . .

— Adja Isten, hogy úgy legyen! — fohászodott a kis Madlaine. Majd egy tehetetlen pillantást vetve az elracsózott ablakra, hozzáfűzte: — Csak legalább valamiképpen életjelt tudnánk adni magunkról!

Öt óra járhatott az idő, amikor a hajó megérkezett a saigoni kikötő határvonalához.

A két leány azonnal felfigyelt és nyom-ban megsejtette, hogy valami döntő stációhoz érkeztek. A kabin ablaka azonban az ellenkező oldalra nyílván, semmit sem láthattak a kikötőből és így csak találgatásokra voltak utalva abban a tekintetben, hogy mi lehetett az oka rostoklásuk-nak.

A leereszkedő alkonyat aztán meghozta a magyarázatot.

Amikor már annyira besötétedett, hogy a tárgyak körvonalai is kezdtek el-

mosódni, még mindig nem gyújtották fel a lámpákat, mint máskor szokták. És hirtelen közeledő lépések dobantak meg a folyosón — az ajtó felcsapódott és a küszöbön Broglie kapitány hatalmas, szálas alakja jelent meg, két matróz kíséretében.

A kapitány — amennyire a homály-ban látni lehetett — hideg mosollyal nézte őket egy percig. Aztán hirtelen megszólalt rekedt, érdes, durva hangján:

— Megérkeztünk, hölgyeim! . . . Barmennyire nehezemre esik is, kénytelen leszek önöktől fájó szívvel búcsút venni; Remélem, — tette hozzá otromba nevetéssel — ettől a bucsuzástól egyikünknek sem fog megszakadni a szíve! A hölgyeket most partra fogjuk szállítani. . . És nem ajánlom, hogy bármelyiküknek is eszébe jusson okoskodni, vagy zajt csapni. Ha megpróbálnának vele, jussan eszükbe, hogy mindegyikük háta megett egy-egy emberem áll, döfésre készen tartott késsel és ahogy én ismerem őket, egy pillanatig sem fognak habozni, hogy a legkisebb áru-ló neszt is elnémissák! . . . Csak ezt akartam mondani, hát ehhez tartsák magukat, hölgyeim.

A két leány sápadtan hallgatott.

A kapitány intett a mögötte álló két matróznak, akik odaléptek a lányokhoz és valami zsebkendőszertű vászondarabbal mindkettőnek oly szorosan bekötötték a száját, hogy még akkor sem tudtak volna kiabálni, ha a kapitány véstjóslo figyelmeztetésével szembehelyezkedve mégis ilyesmire szánták volna el magukat.

Mialatt ezek az előkészületek folytak, Klári dacosan, bátorítón villantotta tekintetét a halálsápadt Madlaine-ra.

Ő még nem adta fel a harcot és szilárdan el volt határozva rá, hogy a kikötőben valamiképpen, akár az élete árán is, megkísérel valamit, amivel magára vonja az emberek figyelmét. . .

Erre azonban nem került a sor.

Azonban ugys hiábavaló lett volna minden menekülési kísérlet. Alig tettek néhány lépést befelé az elhagyott parton, amikor Broglie kapitány hirtelen megállt, vizsgálódva körülnézett, majd hal-kan, de élesen fűttengett.

A különös hívó hangra egyszerre meg-elevenedett a sötétség, motorberregés hal-latszott és egy percre rá egy csukott ajtó robogott elő valamelyik mellékutcából és megállt a várakozó kis csoport előtt.

Klári csak annyit láthatott, hogy a kormánykerék mellett egy kínai soffór

ül, de aztán nem folytathatta tovább a megfigyelést, mert hirtelen megragadta őket a két matróz, betuszkolta a kocsi-ba, aztán zajtalanul becsapták mögöttük a kocsi ajtaját.

Körülbelül félóra szünet után az autó hirtelen megállt egy csendes, villa-negyed szerű környéken és a két matróz két oldalt felnyitva a kocsi ajtaját, kités-sékelt a leányokat, miközben Broglie ka-pitány már oda is lépett az egyik magá-nyosan álló kétemeletes ház kapujához, amelyen többször egymásután szaggatot-tan, jelzésszerűen bekopogtatott.

Klári segítségkérően nézett körül. Pil-lantása ugyanekkor önkénytelenül a ka-pura tévedt, amelyen egy előkelő, keskeny kis réztábla hirdette a tulajdonos nevét: Madame Shi-Chen.

Egy-két percnyi várakozás után a ka-pu hirtelen, zajtalanul felnyílt, de csak éppen annyira, hogy egy gyanakvó kínai kidughatta rajta a fejét.

— Én vagyok, Li — nyugtatta meg a kapitányt, mielőtt a szolgál bármit is kér-dezhetett volna.

— Boldog vagyok, hogy tekintélyes-ségedet méltatlan házukban üdvözölhe-tem! — áradozott a szolgál a szokásos kí-nai frázissal.

Briglie kapitánynak azonban nem volt kedve most udvariaskodni.

— Jól van Li! — vágta el röviden. — Hol találok az urnódat?

— A fényesábrázatu Shi-Chen asz-szony odafönn van az első emeleten a teázó szalonban. . .

— Helyes! — bólintott a kapitány. — két leányt vigyétek fel a második emelet-re. Li majd megmutatja, hová s aztán maradjatok mellettek, amíg vissza nem térek!

Minden további nélkül faképnél hagy-ta őket és elment Shi-Chent felkeresni.

Li az udvaron keresztül az épület hát-só szárnyán felvezető lépcsőházhoz ka-lauzolta a lányokat és az őrizetükre ha-gyott két matrózt. A lépcsőházon átha-ladva egy meglehetősen tágas, üres szo-bába léptek.

A kínai szolgál udvariasan meghajol-va, szóltalanul helyet mutatott a reszkető lányoknak. Aztán őrhelyét elfoglalva az ajtó mellett némán, érzéketlenül meg-állott.

(Folytatjuk.)

KOVÁCS ANDRÁS TALPRA ÁLL

Irta: GONDOS SÁNDOR

Szüksős vacsora után, ahogy ott üldögélt Kovács András a konyhaasztal mellett, egyszer csak ránézett az asszonyra és megszólalt:

— Ez a tél sokáig tartott. Junius vége felé történt ez. A gyümölcsfákról rég lehullt a virág, idei költésű madár-fiókák rége kirepültek a fészek-ből, a határban egyre jobban sárguló buzavetésből hangosan vert a fűrj. Nyár elején ki gon-dolt volna arra, hogy hosszú volt a tél?

Kovács Andrásné asszony, született Katay Sára azonban jól tudta, hogy milyen tél fe-lől beszél az ura és helyeslőleg bólintott a szóra:

— A' bizony sokáig. Ide s tova hat esztendeig.

Amerikai magyar Kovács András a gazdasági válságot emlegette tél gyanánt, mert hiszen apró gazdasággal vesző-dő emberek legnagyobb átka a hosszú tél. Kiürül a magtár, széna helyett számlára szorul a jószág vagy takarmány hi-ján eladódik, elfogy a meleglet adó tűzifa, subában, feltett sü-vegél ülnék a szobában is és jó pár lyukkal szorosabbra húzzák az emberek a nadrág-szíjkat, mert hiszen meleglet ugyan valamelyest a rántás le-ves, de leszedi a derekáról azt a keveset, amivel jobb időkbén nekigömbölyödtek.

Kovácsék körül leszedett a gaz-dasági válság hat évig tartó

hosszu tele mindent. Ami kis készpénzüket volt, az elment ak-kor, amikor Amerikaszerbe be-zárták a bankok és elusztak a betétek. A bolt maradt volna, de valami különös betegség ütött bele. Több volt benne a vevő, mint a portéka. Irásra kértek mindent, pénzre még kenyér és tej se kellett, mert valami különös módon nem volt senkinek se pénze. Ha pe-dig Kovács András azt mondta a lisztesnek, cukrosnak vagy a vágóhid embernek, hogy majd máskor fizet a portékáért, le se rakta, csak úgy kőszönés nélkül hajtott tovább, mintha nem is hallotta volna a szót. Így azután apránként üresen maradt a bolt, nem maradt egyéb, csak a bec sület, az is csupán azért, mert annak ide-jében, mikor pedig tehetne vol-na, Kovács András nem kért a hitelből. Fázott az adósságtól mindig, amit okosan is tett, mert hiszen ime, ha nem hagy-ja a házon a jelzálog terhet, hanem kifizeti a bankban gyű-jtött pénzcsekből, akkor most a ház is megvan, a pénz se ve-zett volna el, mikor a bankot bezárták. Így pedig se ház, se pénz. Verte volna meg a Jézus Krisztus!

Hát ez az amerikai magyar Kovács Andrások tragédiája. Földtúr ember alacsony-as eszével jöttek huszonöt-har-minc esztendő előtt Ameriká-ba, gyárban vagy bányában csiszolódtak ki annyira, hogy

élére rakták a garast, házat szereztek, boltot nyitotak, már-már valakik lettek volna, mikor jött a gazdasági válság tele és elsöpört mindent. Ugy elvitt mindent, hogy a leg-nyomoruságosabb órák idején Kovács András felsóhajtott:

— Hallod-e asszony! Ha szá-mot vetek magunkkal, csak egyet mondanok.

— Mit mondhatsz kegyelmed?

— Hát csak azt, hogy mezt-láb jöttünk ide ma negyedszáz esztendeje, de ha holnap haza kellene mennünk, megest csak meztláb jutnánk oda.

Ekkor már ott tartott a jó-ravaló Kovács család, hogy a gazda a szövetségi kormány ir-galmából adott közmunkájára járt. Sokad magával kiment a cementből vert országutakra, annak két oldalt futó árkaikat tisztogatták, földből vert pár-kányait egyengették. Tessék-egyéb, csak a bec sület, az is csupán azért, mert annak ide-jében, mikor pedig tehetne vol-na, Kovács András nem kért a hitelből. Fázott az adósságtól mindig, amit okosan is tett, mert hiszen ime, ha nem hagy-ja a házon a jelzálog terhet, hanem kifizeti a bankban gyű-jtött pénzcsekből, akkor most a ház is megvan, a pénz se ve-zett volna el, mikor a bankot bezárták. Így pedig se ház, se pénz. Verte volna meg a Jézus Krisztus!

— Ne siessetek a munkával, atyafiak! Hadd maradjon hol-napra is.

De ez még mindig a hat esz-tendő téli időszakába esett,

bár már érezhető volt, hogy ap-ránként melegebben kezd sü-ni a nap. Enyhébb, melegebb szelek kezdtek apránként fu-jele, ami látható volt ab-ból, hogy vasárnap déltájban a templomból hazafelé ballagó Kovács Andrást a sarkon el-rákapta a gyár igazgatója a szo-katlan szóval:

— Jöjjen be reggelre vagy tízedmagával a gyárba Mister Kovács, tisztogassanak ki.

Ebből a beszédből mindjárt kiértelt a tavasz. Nem abból, hogy munkába rendelték újra az embereket, hanem abból, hogy Mister lett újra Kovács Andrásból. A Mister szó csak annak jár, akinek van munká-ja, keresete. A munka nélküli ember csak "kend" Ameriká-ban is.

Ettől a vasárnaptól kezdve azután gyorsabban ment a ta-vasz ébredése. Füstölőgni kez-dett újra a gyárak kéménye, vakító lánggal ontotta ismét az olvasztó a hig vasat, csattog-tak a nehéz gőz-kalapácsok, si-kitottak a sebesen forgó acél-gyaluk, ki és bejártak a kapun a rakodó vágányokra az üres és tele teherkocsik. A munka-ido se volt hosszú, a bérek el-len se lehetett kifogás. Négy darab tíz dollároson jóval fe-lül volt az, amit Kovács An-drás uram szombatónként ha-za hozott a gyárból. Abból ju-tott is, meg maradt is, bár ele-inte kevés maradt, mert ruha is kellett, cipő is kellett, kalap se maradhatott el, hiszen igen kikopott az ember mindenből a hosszú tél alatt. Közben se-gített az is, amit az asszony mondott:

— Itt járt a papírgyárból a kis gazda, hogy menné-e ura rongyot válogatni?

Az pedig könnyű munka. Hosszu asztalok mellett ott ül-nek az asszonyok, beszélgetnek naphosszant és közben a ron-gyot válogatják. Minőség sze-rint más-más zsákba. Ennyi az egész. Tizenhat dollárt adnak hetenként.

— Amiből mi ketten megél-nénk, amit meg kegyelmed ke-res, az mind megmaradna.

Ezt az asszony mondta. Ko-vács Andrásné asszony, szüle-tt Katay Sára. Ellenben Ko-vács András, akinek ráncba szaladt a homloka, másat mon-dott:

— Mire gondolsz, te asz-szony?

— Mire? Hát arra, amit teg-nap a tarajos koma mondott.

Ez a tarajos koma afféle ha-zaffy Veray János fajtájú csa-vargó lantos volt az amerikai magyar házaknál, aki egyebet se tett, csak portáról portára járt, örökké bolondozott, de jó volt az, hiszen a legnagyobb szomorúságba is belecsempé-zett egy kis derültséget a mó-káival. Atyafiságban volt az mindenki, Kovácsékban volt az éppen komájuk, mert hi-szen annak idején illő meg-felelően tartotta keresztvív alá a kis Andriskát. A gyerek ugyan hamarosan elment, mert angyalokára volt szüksége a jó Istennek, de a komaság meg-maradt. Egyébként tarajosnak emlegették a komát, mert hogy Kakas Márton névre hallga-tott.

Kovács András komoran né-zett az asszonyra és morogva mondotta:

— Sokat beszél a koma, ha hozzákezd. Mi fő a fejedbe?

Nem csinált abból titkot az asszony:

— Mikor kegyelmed azt mondta volt neki, hogy három-száz dollárja volna ismét együtt, akkor azt rebesgette, hogy ugy van az jól, legyen több is, mert hogy szüksége van arra kegyelmednek.

Mogorván zugott Kovács An-drás:

— No jó! Szükségem van rá. Azt én is tudom. Mindig jó a pénz a háznál. De mi a csodá-nak van rá szükségem? Azt nem mondta a koma.

Tiltakozni kezdett az asszony élénken:

— De azt is mondta! Éppen azt mondta.

— Azt mondta? Hogy mire kellene? Hát én azt nem hal-lottam, hogy mondta volna.

Mivel már ennyire jutottak, megint az asszonyon volt a sor, hogy beszéljen:

— Mire kellene a pénz? Hát azt mondta a tarajos, hogy nézzem ide kend, Andris ko-mám, mert a szeg fejére ütök most. Szép az élet minden-képpen, de mit ér az élet aranyóra nélkül annak, akinek már volt aranyórája!

Kovács András észbe kapott, mert nagyot bólintott fejével.

— Hát ezt csakugyan mon-dta, de nekem hiába mondta, mert hogy mióta világ a világ, nekem sohse volt aranyórá-m. Szinte haragos lett erre az asszony:

— Kegyelmednek megypese-dett a feje, mert mindig csak

arrá gondol, hogy milyen hosz-szu volt a tél. Az bizony igaz, hogy kendnek sohase volt aranyórája, nekem se volt, pe-dig szerettem volna, de boltja az volt kendnek, most meg nincs.

Mintha taglóval vágta vol-na fejebe, úgy beleszédült ebbe Kovács András. Éppen csak hogy utogni tudta:

— Hát nincs. Boltom az csakugyan nincs. Pedig volt. Most meg nincs.

Felpattant erre az asszony éleében:

— Nincs? Hát miért nincs? Az is csak olyan, mint az arany óra. Mit ér az élet anélkül?

Hosszan, sokáig tépelődött önmagával Kovács András, a mig csendesen kérdezte:

— Akarnád-e, hogy legyen? Durcásan vágta vissza az asszony:

— Kegyelmed a gazda.

Kovács András ismét magá-ba mélyedt. Nézegette hosszan a padlót, meg-megsimogatta homlokát, sóhajtott egyet-kettőt, majd végül keményebb hangon mondotta:

— Készíts tisztá inget, meg a jó ruhám.

— Minek a most? Este van már.

— A bolt után. Mi lenne az árenda?

Amerikai magyar Kovács András talpra állott.

arrá gondol, hogy milyen hosz-szu volt a tél. Az bizony igaz, hogy kendnek sohase volt aranyórája, nekem se volt, pe-dig szerettem volna, de boltja az volt kendnek, most meg nincs.

Mintha taglóval vágta vol-na fejebe, úgy beleszédült ebbe Kovács András. Éppen csak hogy utogni tudta:

— Hát nincs. Boltom az csakugyan nincs. Pedig volt. Most meg nincs.

Felpattant erre az asszony éleében:

— Nincs? Hát miért nincs? Az is csak olyan, mint az arany óra. Mit ér az élet anélkül?

Hosszan, sokáig tépelődött önmagával Kovács András, a mig csendesen kérdezte:

— Akarnád-e, hogy legyen? Durcásan vágta vissza az asszony:

— Kegyelmed a gazda.

Kovács András ismét magá-ba mélyedt. Nézegette hosszan a padlót, meg-megsimogatta homlokát, sóhajtott egyet-kettőt, majd végül keményebb hangon mondotta:

— Készíts tisztá inget, meg a jó ruhám.

— Minek a most? Este van már.

— A bolt után. Mi lenne az árenda?

Amerikai magyar Kovács András talpra állott.

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

A HARC NEM JÖVEDELMES

Az amerikai vegyész-mérnökök hivatalos lapjában a szövetség mostani elnöke olyan szokatlan és érdekes intő szóval fordult társaihoz, amely érdemes arra, hogy mindenki tudomásul vegye azokat. Ezt mondja a tudós társaság elnöke:

A háború sok embernek tölti meg látszólag a zsebét, de a gyárosok megtanulták már azt, hogy a pillanatnyi és mindig átmeneti haszon, amit a háború révén nyernek, végül nekik maguknak igen sokba kerül. El se lehet képzelni, hogy egy-egy gyárra nézve milyen költséges lesz a legtöbb esetben az, ha háborus eszköz után szaladgál.

A háborús viszonyok a jól berendezett gyár betanult és begyakorolt vezető, tervező, végrehajtó és munkás karát teljesen szétveri. Értékes embereket kiemel a helyükből és esetleg ágyútölteket csinál belőlük. A háború folytán mindig megszűnik a lehetőség annak, hogy a gyár programját évekkal előre tervezék ki és főleg az új dolgok után való kutatás szünetel.

A háború folytán sohasem lehet a nyers anyagok zavartalan megérkezésére számítani. A háború rendesen azt igényli, hogy bizonyos anyagokból tulsokat gyártunk, holott tudjuk, hogy ezekre az anyagokra a háború után nem lesz többé szükség, de mégis gyártásukhoz szükséges gépeket és berendezéseket kell vennünk, amelyek azután a békével teljesen értéktelenné lesznek. A háború úgy megzavarja a gyári termelés sima menetét, hogy hosszú idő kell hozzá, míg azt a béke viszonyaihoz lehet ismét alkalmazni.

Ha Amerika meggondolja azt, hogy a világháború után mennyit kellett ráfizetnünk a gyárak átalakítására, ha meggondolja azt, hogy vasutaink ma is a legnagyobb bajokban van, akkor ellene kell mondjon annak, hogy háborus termelésre térjenek át gyáraink.

Kétségtelen, hogy voltak Amerikában emberek, akik csináltak pénzt a háború alatt, de annak költségeit most kell megfizetnünk nekünk, a szegény polgároknak. És bár csak az lenne ennek a következménye, hogy felébrednénk az igazságra, hogy a háborus termelés nagyon költséges, sőt végeredményben vesztéses üzlet.

AKIKNEK MEGRENDELIK KARÁCSONYI AJÁNDÉKUL A LAPUNKAT, AZOK ÉPPEŒ A SZENTIMREI MÁRTHA REGÉNYÉNEK AZ ELSŐ KÖZLÉSÉVEL KAPJÁK MEG KARÁCSONYKOR AZ UJSÁGOT.

KÜLDJE BE KARÁCSONYI RENDELÉSÉT AZONNAL

VILÁGOK HARCA

A régi, általunk ismert világ és egy egészen új, elképzelt világ harcolnak egymással.

Akármit irnak és beszélnek, üzengetnek és fenyegetnek Chamberlain és Hitler egymásnak s akármit szavalnak az amerikai szenátusban az európai "hatalmi harcokról, a tény mégis az, hogy világnézetek és nem világok állnak szemben az európai harctéren egymással.

Mikor Hitler elárulta a nemzetét, megtagadta eddigi tanításait és a kommunizistákat Európába behívta, olyan erőt szabadított a világra, ami elsősorban őt, illetve a német nemzetet fogja felfalni.

Ma a komolyan látó angol és francia államférfiak nemcsak arra gondolnak, hogy miképpen lehet és kell nekik Németországot ebben a háborúban megverni, hanem arra és talán elsősorban arra, hogy miképpen kell a németeket megvédeni a bolshevizmus ellen.

Többször rámutattunk már a háború előtt ebben az újságban, hogy a kommunizmus és náizmus találkozni fognak

egymással, de akkor nem tudtuk, hogy az ilyen gyorsan fog történni.

A találkozás megtörtént, egymásba is szerettek, és a bolshevizmus a nemzeti szocializmust elnyelte.

Hiába jelentette ki Hitler, hogy Németország az marad ami, a Szovjet is az marad, ami, mert nincs így és nem lesz így.

Amíg Hitler kénytelen volt orosz nyomásra az összes elfogott kommunizistákat kiengedni a börtönből és a foglyotáborokból, addig Stalin semmi engedmenyt nem tett a náizmusnak sem a saját honában, sem nemzetközi ügynökei útján.

S minél tovább tart a háború, annál több alkalma lesz az orosz diktátor ügynökeinek, hogy a németeket bolshevizálják. Öt-hat millió ember szavazott Hitler előtt a kommunista ticketre. S ez a hat millió ember nincs kiirtva.

Ha Hitler a háborút egymagában fogja vívni, vagy megvívni, akkor annyira leszegényedik, hogy az ölébe hull a német nemzet a kommunizmusnak, mielőtt a háború be lesz fejezve.

Ha segítséget kap Stalintól, akkor elképzelhetjük, hogy azért milyen árat vasal be az orosz diktátor.

Ha az oroszok mellett az olaszokat is megkapja, akkor már a "totalitarian" államok új keresztes háborúját fogják vívni a régi világrend ellen s Europa megkínzott népeit ez az új hit erősen fogja csábítani minden államban.

A "kapitalizmus" ellen reccsnek ma azok a német rádiók, amelyek három hónapja még azért üldözték a zsidót, mert állítólag a kommunizmust azok csinálták.

A "kapitalizmus" természetesen nemcsak gazdasági, hanem társadalmi rendet is jelent és ha a totalitarian államok győznek, akkor az általunk eddig ismert emberi szabadság, egyéni szabadság megszűnik. Ahogy megszűnt Oroszországban, Németországban és Olaszországban.

S ha egyszer ez a hit a magá meztelenségében Nyugat Európát, — Németországot — megszállja, akkor hiába csukják a francia kommunista képviselőket a börtönbe az nem fog megállni egyetlen határnál sem, hanem végig söpör az egész Európán.

A békében, háborúban egyaránt elnyomott tömegek, a gyárak proletárjai, a földbirtokok zsellérei mind más-mást látnak az új hitben.

A lengyel földműves még nem tudja, hogy az orosz kulákot már likvidálták, hogy Oroszországban a magán-birtokok eltűntek. Némik most adták oda a megszálló oroszok a földesurak földjeit, hogy azt osszák fel maguk közt.

A lengyel gyári munkásoknak sem mondták meg, hogy Oroszországban terror alatt, nyolcféle fizetési fokozatban dolgozik a gyárak munkása. Némik egyelőre csak azt mondták, hogy a gyárakat elvehetik a gyáróستól.

A német nemzeti szocialisták egy részét állandóan "likvidálni" kellett, mert hasonló ígéretet láttak a náizmusban s mindig sürgették, hogy a diktátor az ígéretet beváltsa.

A német munkás nem nagyon lelkesedett mikor Ausztriát elvették, néki a faluja határában lévő földet ígérték homályosan, mikor a náizmus fejében a régi divatu polgári szabadságát elvették.

Nemcsak ezekben az államban várnak új világot és új osztást, hanem minden más európai államban is.

Chamberlain maga is azt mondta, hogy a háború utáni világ egészen másfajta lesz, mint idáig ismertük.

A semleges államok lakosságának azt írják az újságok, hogy az új erkölcsök, új gazdasági rend új társadalmi beállítás jön a világra, s hogy a háborúban Phoenix madár módjára önmagát égeti fel Europa, hogy újra szülessen.

A nyugat-európai nemzetek még küzdenek az új hit ellen.

Ott adott kenyert, néha vajjas-kenyert az egyéni szabadság, a gazdasági szabadság, ott értékelik azt, amit a demokráciától kapott az emberiség az utolsó néhány száz évben.

De Kelet Europa és Dél-europa szegény népei nem tördönek vele, hogy mi jön a mai rendszer helyébe s minél előbb jön más, annál jobban örülnek.

(Csak gondoljunk például a szegény magyar parasztra, akiknek tíz év alatt másfél millió hold földet ígérnek az alkotmányos rend keretei közt, míg északon a kommunizmus, nyugaton a náizmus MIN-DENT AZONNALRA ígér a nincstelen embernek.)

Az Egyesült Államok szenátusában még hatalmi marakodásról beszélnek és hangosan követelik, hogy mi maradjunk ki ezuttal a véres játék-ból.

Ha a háborút lokalizálják és hamarosan befejezik, akkor ki fogunk belőle maradni s akkor a két világnézet közt a leszámolás nem történik meg teljes mértékben.

Ha azonban a háború húzódik, ha az arányai növekszenek, akkor a nehéz helyzetbe kerülő kormányok, s legelőször a német kormány, teljes szocializmust ígérnek s akkor nyíltan és őszintén a két világnézet áll majd szemben egymással.

Hogy fogunk akkor a harc-tól távol maradni?

Közömbösen nézzük, hogy a demokráta kapitalizmus sirját megássák, vagy belevetjük magunkat a küzdelembe, hogy az egyéni szabadság itt jól bevált rendszerét megmentsük

Bámulatos Segítség Rheumatikus Fájdalmak Ellen

Ne szenvedjen arúkégtelenül izomfájdalomban. Sok ezren érvendtek annak a bámulatos segítségnek, amit rheumatikus fájdalmak, az ágyék izmok fáisai, scamodások és izomfájdások ellen kaptak egy egyszerű Pain-Expeller bedörzsölés által. Ez a szenzáció orvosság kitűnő segítőget nyújt gyorsan. Több mint 17 millió üveggel adtak el eddig. Így ne halogassa Ön sem. Vegyen Pain-Expeller-t. Követeljen Pain-Expeller-t a horgony védjegyvel a dobozon.

PÉNZ

ATUTALÁSOKAT Magyarországra Szlovákiába Jugoszláviába Romániába

Elfogad teljes felelősség mellett a

PAN AMERICAN TRUST COMPANY
HARBOR STATE BRANCH
Alapítóra: KISS EMIL
FOURTH AVE. AT 9th ST., NEW YORK
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Hirdessen lapunkban

legalább ennek az egy nemzetnek.

Mert ha a szocializmus, a kommunizmus győzne Európában, akkor az az egész világra kiterjedő győzelem lenne, amelynek nemzetközi érintkezése, gazdasági modora békeidőben is leteritene bennünket.

Ma még úgy látják, akiknek látó szemek vannak, hogy Hitler egy ázsiai vad csordát, egy ázsiai hitvallást szabadított rá Európára és a világra és ilyen értelemben próbálják elgáncsolni Stalinnak a világoralmát.

Ha a háború soká tart, ha annak az arányai megnőnek, ha azt átplántálják Nyugat Európába akkor nem lehet lesz többé Ázsia vad indulatának nevezni, hanem szembe kell nézni azzal a ténnyel, vagy lehetőséggel, hogy egy új világ követeli a helyét egyelőre azon a világrészen, ahol a régi csak ismételt háborukat juttatott az emberiségnek.

S akkor nemcsak részt veszünk értelemben próbálják fogunk követelni ebben a világok harcában magunknak.

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

A Federal Reserve System és a Federal Deposit Insurance Corporation tagja. West Virginia állam egyedüli bankja, mely tökéletes Külföldi Osztályt tart fenn. PÉNZKÜLDÉS dollárban, vagy bármely más pénznemben a legmértányosabb árfolyamon. HAJÓJEGYEK minden vonalra. KÖZJEGYZŐI ÜGYEK szakszerű intézése.

CSANÁDY PETER
Külföldi Osztályvezető.

Mindig Bizalommal Fordulhat
Az Amerikai Magyar Református Egyesület
WASHINGTON, D. C.

BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztonságu életbiztosítást akar magának vagy családjá tagjainak. Beállítás 1-től 60 éves korig. A rendszer biztosítás mellé baleset és 45 éves korig betegségy biztosítás is szerzhető

Kerületi szervező:

TUSAI B. MIHÁLY
61 West St.
Morgantown, W. Va.

POCAHONTAS, VA.
Megbízottunk:
49 KOVÁCS PÁL
Box 301	BECKLEY, W. VA.
Megbízottunk:
248 HAJNAL JÓZSEF
Box 82
Skelton, W. Va.
RED JACKET, W. VA.
Megbízottunk:
75 MOSOLYÓ ISTVÁN
Box 118	BOOTH, W. VA.
Megbízottunk:
291 SÁRKÖZI IMRÉNÉ
Box 84
BARTON, O.
Megbízottunk:
76 HEGEDŰS JÓZSEF
Rt. No. 1,
Belmont, Ohio	IDA MAY, W. VA.
Megbízottunk:
296 SIKE JEREMIAS
Box 146
Carolina, W. Va.
MORGANTOWN, W. VA.
Megbízottunk:
153 MOLNÁR GÉZA
413 Round St.	WEIRTON, W. VA.
Megbízottunk:
299 IFJ. BÁLES PÁL
3844 Marvista Blvd.
Hollidays Cove, W. Va.
DOBRA, W. VA.
Megbízottunk:
169 VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.	TRIADÉLPHIA, W. VA.
Megbízottunk:
301 GÉGYNY TAMÁS
Box 181
Elm Grove, W. Va.
THORPE, W. VA.
Megbízottunk:
173 RADNÓCZY JÓZSEF
Box 288	CHATTAROY, W. VA.
Megbízottunk:
304 KOCSÉL GYÖRGY
P. O.
LYNCH, KY.
Megbízottunk:
204 BARTHA GÁBOR
Box 784	GALLOWAY, W. VA.
Megbízottunk:
306 VARGA JÓZSEF
Box 11
CAPELS, W. VA.
Megbízottunk:
206 BUCKMAN SÁNDOR
Box 25	MARTINS FERRY, O.
Megbízottunk:
309 ANTAL GYÖRGY
19 Zano Highway
FARMINGTON, W. VA.
Megbízottunk:
211 OROSZ SÁNDOR
Box 427	SARRATON, W. VA.
Megbízottunk:
316 OROSZ ANDRÁS
Box 82
BARRACKVILLE, W. VA.
Megbízottunk:
212 BENDZSÁK KÁROLY
Box 218	BOBTOWN, PA.
Megbízottunk:
317 MOLNÁR JÓZSEF
P. O.
LOGAN, W. VA.
Megbízottunk:
213 VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.	MAJESTIC, KY.
Megbízottunk:
322 KÁBAI JÁNOS
Box 14
RIVESVILLE, W. VA.
Megbízottunk:
222 KÁLMÁN JÓZSEF
Box 41
Baxter, W. Va.	

VÁLASSZA KI melyik osztály van legközelebb az ön lakóhelyéhez s lépjen érintkezésbe felvétele felől a kaluzban feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást

The
HUNGARIAN REFORMED FEDERATION
OF AMERICA

The O. J. DOUGLAS MORTUARY
Elsőrangú Temetkező Intézet
Kápolna — Ambulance
Wyoming St. Phone 86
Welch, W. Va.
DOUGLAS FUNERAL HOME
War, W. Va.

A Magyar Bányászok EZÜST KÖNYVE

lesz a jövő évre szóló és már munkában levő

Magyar Bányásznaptár

Ez a könyv lesz a Magyar Bányászlap huszonöt éves jubileumi esztendőjének a koronája, amely ugy tartalmával, mint külső kiállításában felül fog mulni minden eddig Amerikában megjelent magyar naptárt.

KOVÁCSOLT EZÜST FÖDÉLLEN

adjuk ki az amerikai magyar bányászélet ezüstkönyvét, hogy örök emléket képezzen mindazoknak a házában, akik az elmúlt negyedszázad folyamán a bányászok szénporos kenyerét ették.

A könyv terjedelme nagyobb lesz minden eddig kiadott amerikai magyar naptárnál, mert

300 OLDAL TERJEDELEMBEN

adjuk ki a jubileum emlékére a diszkönyvet.

Mínt hogy ennek a terjedelmes munkának az előállítása költséges, nem fogunk abból csak annyit nyomni, amennyi rendelést és előjegyzést kapunk előre.

Szíveskedjék már most bejelenteni mindenki, hogy hány példányra tart igényt, hogy elegendő lesz-e egy darab a számára, vagy küldeni akar abból rokonainak és barátainak az Óházába, vagy ebbe az országba.

NEM-ELŐFIZETŐINKNEK PÉNZERT NEM ARUSITJUK A MAGYAR BANYÁSZÉLET EZÜSTKÖNYVÉT, DE ELŐFIZETŐINK ANNYIT RENDELHETNEK BELŐLE, AMENNYIT AKARNAK.

A könyv tartalma meglepő, új és színes lesz és joggal állítjuk, hogy hasonló munkát itt még magyar nyelven nem adtak ki és valószínűleg soha többé nem adnak ki.

A 300 OLDALAS NAGY, EZÜSTKÖTÉSŰ EZÜSTKÖNYVÉRT, ANNAK CSOMAGOLÁSÁÉRT ÉS SZALLÍTÁSÁÉRT EZ ÉVBEN DARABONKÉNT 35 CENTET KERÜNK.

Az eddig megjelent Bányásznaptárak egy fonton belül sullyal bírtak, a jövő évi ezüstkönyv nehezebb lesz, két fontos posta-portót kell utána fizetnünk, azért kérünk a naptárért 35 centet darabonként.

Szíveskedjék a rendelését, vagy az előjegyzését beküldeni minél előbb, hogy junlusban, mikor a könyvet nyomni kezdjük, tisztában legyünk a kívánt mennyiséggel.

MIT IRJUNK EHHEZ A LEVÉLHEZ?

TISZTELT SZERKESZTŐ UR!

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy két barátomnak megrendeljem a Magyar Bányászlapot kerácsonyi ajándékba és mellékelve küldöm a két újságot és a két Ezüst-könyvét a két dollár s hetven centet.

En ezeknek a barátaimnak mindig adok valamit karácsonykor, ők is nekem. Hol egy bakski szivart, de volt már olyan eset is, hogy egy üveg bort adtam az egyiknek, egy pint whiskyet a másiknak.

Mindig többet került, mint \$1.35, de soha nem adtam olyan ajándékot, ami \$3.35 lett volna. Most ténylegesen \$3.35 ára ajándékot küldök nekik \$1.35-ért és egy évig minden héten emlékezni fognak rá, hogy gondoltam rájuk ez évben is karácsonyra.

Még egy másik oka is van, hogy ezt szántam nekik ebben az évben. Különösen az egyik barátommal nagyon sokat vitatkozunk a munkában is, otthon is, mert ő a vörös bibliát tartja szentírásnak, bár most egy kicsit a hite megingott.

Ugy gondoltam, hogy ha megküldöm neki a mi lapunkat, akkor én helyettem a szerkesztő ur fog vele minden héten vitatkozni. Hát legyen szives ezt a két lapot karácsonyra megíratni. A magam előfizetésére és az Ezüstkönyvre is mellékelek \$3.35-t, így összesen küldök money orderen \$6.05-t s kívánok ezer karácsonyi előfizetést lapunknak.

Testvéri szeretettel
TAKÁCS GÁBOR.

Szerkesztői Üzenetek

SZAKÁCS IMRE. Magasrangú zenekarok, ugynevezett felharmonikus vonós zenekarok Magyarországon kottából játszanak, éppen úgy, mint a vonós zenekarok. Kotta nélkül rendesen csak cigány vonós zenekarok játszanak, de hosszú évek óta már azok is kottából tanulnak össze, bár annyira megtanulják a darabokat és zenei érzésük olyan kitűnő, hogy nyilvánosan kotta nélkül játszanak. Láttunk azonban az utolsó években Magyarországon olyan cigányzenekart is, amely a legújabb jazz-zenedarabokat kottából játszotta.

FÜLÖP GÉZA. Rendesen az kiabál, akinek a háza ég. Azok a német-párti lapok, amelyek azt akarják elhitetni az olvasókkal, hogy az ország ezer meg ezer lapját Anglia pénzei — saját magukról ítélik. Nem is lehetne elhinni, hogy a szabad és demokrata országban Hitlerékét valaki nagyon pártolná.

BREZNÁK FERENC. Köszönet testvér, megindítjuk. **KARBONITS JÓZSEF.** Kisbaráti földije van Chicagóban, tessék neki írni. A címe: Alex Fargo, 5228 S. Newland Ave, Chicago, Ill.

IMRE JÁNOS. Köszönet, emegy. **SZANYI JÓZSEF.** Köszönet testvér.

MAGYAR ANDRÁS. Köszönet, megfizoltam. A Szövetség alapszabálya elment, a tagsági díjat Washingtonból külön foglajk nyugtázní. Szív. üdv.

GYÖRÖK PÁL. Köszönet és szív. üdv. Reméljük, jó szezon lesz.

HEGYI ISTVÁN. Testvér, jobb későn, mint soha. Hálás köszönet. A naptár emegy.

PELIKÁN JÓZSEF. Hálás köszönet.

LUKSA GÁBOR. Köszönet és szív. üdv.

FEJES LAJOS. Próféta nem vagyunk, de fogadni szivesen fogadnánk, hogy Hitler nem győzhet. Azt reméli minden józan ember, hogy a német

diktátort maga a német katonaság vagy a nép távolítja el az akadályozza meg a háboru kifejlődését. Szív. üdv.

KOTORCÓ GÉZA. Köszönet és szív. üdv. Földi.

VARGA FERENC. Köszönet testvér.

MIKUS ISTVÁN. Elmegy időben, hálás köszönet.

BAFFY GYULA. Köszönet testvér, mindent pontosan elintéztünk. Szív. üdv.

TAKÁCS JÓZSEF. Köszönet testvér Megrendelheti a lapot egész Karácsonyig.

TALLAROM PÉTER. Köszönet, elintéztünk mindent pontosan. Szív. üdv.

DEBRŐDY JÓZSEF. Ismerem a helyzetet testvér, de ezentul jobb lesz már. Köszönet és szív. üdv.

GAZDAG JÁNOS. Köszönet testvér, emegy időben.

SZABÓ ISTVÁN. Hálás köszönet.

KIRÁLY GYÖRGY. Köszönet testvér, nem kell busulni, jobb világ jön.

Mrs. L. PALLO. Thanks and regards.

SAKÁL GYULA. Köszönet és szív. üdv.

LAZÁR LÁSZLÓ. Hálás köszönet, utasítás szerint könyveljük. A nyomtatvány a héten ott lesz. Szives üdvözet.

SZEMÁN MIHÁLYEK. Köszönet és szives üdvözet. El lesznek intézve.

Mrs. L. VENGROSKY. Hálás köszönet.

SOLTÉSZ PÁL. Hálás köszönet. Ami az öregedést illeti, az mindnyájunknak a baja, de talán így jobb, mert várhatjuk a végét. Az Óházába lehet az Ezüstkönyvből küldeni. Szives üdvözet.

LÁNCZKY PÉTER. Köszönet testvér.

KOVÁCS KÁROLY. Köszönet és szív. üdv.

ILLES MIHÁLY. Köszönet öreg bajtárs.

KOVÁCH JÁNOS. Köszönet, utasítás szerint könyveltük. Szív. üdv.

NINGCS BENNE VÉR

A háboru gondolata betegé teszi a jó érzésű embert és hogy sem a rádió, sem az új-hogy sema rádió, sem az új-ságok háborus híreiről nem akarunk tudni, hogy a nyugalmunkat megtartsuk.

Ezzel a gondolattal készítjük a Magyar Bányászok Ezüstkönyvét, amelyben egyetlen szót nem írunk a háborúról, egyetlen lelket-marcangoló háborus képet nem közlünk.

Ezek helyett benne lesz a nagy jubileumi évkönyvben minden, ami szórakozást, ami gyönyörűséget és ami ismertet nyújt az embernek.

A husvét-vasárnapok örök naptára nemcsak azt mutatja meg, hogy hatvanhárom éve mikorra esett, de azt is, hogy 31 év múlva mikorra esik husvét vasárnapja.

Az első biblia képen és írásban. A magyar rovás-írás, ami már csak igazán öreg bajtársak emlékeznek.

Exotikus országok és exotikus népek szokásai. Mindezek képen és írásban.

A szebbnél-szebb elbeszélések, amelyek körülbelül kétszáz szöveg képpel vannak illusztrálva.

A magyar nóták legszebb virágai. Költemények. A magyar bányászok öt évtizede.

A magyar bányászok nagy táborozása képen és írásban. Ki tudná felsorolni, hogy mi minden van egy háromszáz oldalas nagy könyvben, amit annyi gondnal állítottunk össze.

Csak azt akartuk megírni, hogy vér és háboru nincs benne, abból eleget kapunk hetenként a lapokban.

A könyv ezüst-ereti fődélben, hazai művész rémek illusztrációjával készül s azokat nehéz corrugated dobozokban küldjük szét, hogy mindenki gyűrés nélkül, ép állapotban megkapja, akár itt, akár az Óházában.

Idejében elkészül, hogy a karácsonyi ajándéknak Magyarországra küldött könyvet otthon is megkapják az ünnepre. Pénzért nem adjuk a nem-előfizetőknél, de előfizetőink annyit rendelhetnek belőle, amennyit akarnak, — amíg lesz belőlük.

Legyen szives és küldje be a rendeléseit idejében mindenki. Minden könyvre 35 centet tessék küldeni csomagolásra és szállításra, akár Amerikába, akár az Óházába kell küldeni.

HALÁLOZÁS

November elsején örökre bezárult az élet kapuja egy közismert, tiszteletnek örvendő öreg amerikai magyar, id. Dobos András mögött.

Elhunyt honfitársunk 1886-ban vette kezébe a vándorbotot Abara, Zemplén megyében s ez új hazába érkezve, előbb az Ohio-i Congo, majd Pocahontason keresett és talált elhelyezkedést, ahol nehéz és verejtékes, de becsületes munkával sikerült polgári jólétet biztosítani magának és családjának.

A Pocahontasi bányatelepen 42 esztendőig dolgozott s kintartó munkásságának elismerésül az "Appalachian Mining Exhibition" által kitüntetésben részesült, mely kitüntetésnek jelvényét a jó öreg Dobos bácsi koporsójába magával vitte.

A pocahontasi református egyháznak tevékeny tagja volt s mint egyházunk tiszteletbeli főgondnoka zárta le szeméit örök nyugalomra. Tevékeny részt vett minden magyar mozgalomban. Utóbbi éveiben azonban kinzó betegség, asthma gyötörte s félrevonulva, szerettei körében éldegélt, míg házasságának 59-ik s életének 81-ik évében meghalt.

Temetése november 3-án volt a gyászszöveg, honnan a református templomba vonult

EGYHÁZI HIREK

LELKÉSZ VALASZTÁS AZ ELYRIA-I, OHIO REF. EGYHÁZBAN

Az elyriai Magyar Református Egyház október 22-én tartott egyházközségi gyűlésén Nt. Novák Lajos logani református lelkészt választotta meg egyhangulag mint új lelkipásztort. Nt. Novák Lajos lelkész november 15-én foglalja el elyriai állását.

CRESCENT-MARTINS FERRY, OHIO EV. REF. EGYHÁZ

Dr. Várady Arthur lelkész NOVEMBER hava egyházunkban árvaházi hónap lesz, amikor Ligonieri árváink és öregeink részére kérünk adományokat azoktól, akiknek jöszive nem tud megelégedezni az árvák kenyeréről. Crescent-november 12-én árvaházi vasárnap lesz. Jó népünk, hisz szűk, az idén is meghozza a maga áldozatát Jézus kicsinyeire. Minden adományt nyugtázzunk.

NOVEMBER 5-én délelőtt fél 12-kor Weirtonban, délután 6 órakor Steubenvilleen lesz öszi ujbóri urvacsoara osztásunk.

NOVEMBER 19-én délelőtt fél 12-kor Tiltonvillen, délután 3-kor Martins Ferryben; november 26-án Crescentben lesz istentiszteletünk. Legyen november a lelki buzgóság hónapja, amikor mulandóságunkra gondolva időt veszünk nagy Istenünk dolgaira.

KERESZTELŐ VOLT KEYSTONE-BAN, W. VA.

West Virginia állam Keystone bányatelepen Ifj. Kigyósi Sándor bányásztestvérünket neje, szü. Halász Ilonka egy egészséges fiúcskával ajándékozta meg, aki a második gyermek a családban. A kisdédet a nagyszülők és sok ismerős és jóbarát jelenlétében Csiki Pál és Kigyósi Ilonka keresztülők a pocahontasi magyar teformátus templomban Imre, László névre kereszteltették.

MORGANTOWNI, UNIONTOWNI, FAIRMONTI ÉS CLARKSBURGI MISSZIÓS KÖRZET

Lelkés: Harsányi András Gondnok: Kiss András A Rivesvillen lakó Kónya András és kedves családja Ifjusági Körünkkel karöltve nagyszabású álarcos bált rendeztek a rivesvillei K. of P. Hallban október 28-án. A zenét szolgálta a híres P. N. A. rádiós zenekar. Több mint 300 személy élvezte a sokáig el nem felejthető estélyt. A tiszta maradvány, \$50.00, át lett szolgáltatva ajándékképpen egyházunk pénztárába. Itt ki kell, hogy emeljük Kónya Adolf személyét, aki nem ismerve a fáradságot, mindent előkészített a mulatság sikere érdekében. A kiszolgálásnál Ifjusági Körünk következő tagjai működtek közre: Tulai István, Tulai Istvánné, Tulai Margit és Kovács Ilona Sabratonból. — A Kónya család tervez ismét november havában táncmulatságot rendezni szintén azon a helyen. A biztos dátumot alkalom adták hirdetni fogjuk.

A UNIONTOWNI gyülekezeti körében mindezeideig a lelkész beiktatás el lett halasztva a munkaviszonyok miatt, melyek már javultak s így egyházmegyének elnöke, Nt. Varga Lajos november tizenkettedikét tűzte ki annak megtartására s hivatalosan beiktatja lelkipásztori állásába Nt. Harsányi Andort.

a gyászoló közönség s innen indult arra az utra, melyről nincs többé visszatérés. Holttestét a pocahontasi temetőben a rokonok, jó barátok, ismerősök öszi részvétél helyezették örök nyugalomra.

ÖTVEN ÉVES A NAGY UNIO

Január során Columbushban ünnepli a UMWA ötven éves jubileumát

A United Mine Workers of America, a bányászok nagy uniója 1940 január hónap során éri el alapításának ötven esztendő fordulóját és természetesen ezt igen fényes keretek között kívánja megünnepelni.

A nagy unió január során tartja nemzetközi konvencióját Ohio állam fővárosában, Columbushban és a jubilaris ünnepeket ezzel kapcsolatosan rendezik úgy, hogy azokon minden amerikai bányász részt vehessen.

A UMWA központjának kirendelt tisztviselői készítik elő ezt a páratlan ünnepséget, a melynek során a legelőkelőbb vendégekre számítanak és az sincs kizárva, hogy a nagy ünnepi beszédet maga Roosevelt elnök fogja tartani.

BÁNYÁSZOK EGY PALOTÁBAN

Bellshill, Pa. — Mikor száz éve Robert Addie szent fedezett fel a birtokán, rálepett a gazdagság útjára. Később a fia, John ötven szobás kastélyt építtetett a birtokra, ami azonban évek óta üresen állt.

Mostanában a régebben ott dolgozó bányászoknak megengedték, hogy a kastélyban lakjanak s abban tizenegy család talál otthont jelenleg.

RÁDIÓ BÁL GARYBEN

A Bluefieldi Magyar Rádió Óra költségeinek javára a Gary telepek magyarsága november 18-án, szombaton este bált rendeznek a hetesi (El-be-t) bálteremben, amelyre szettel hívnak meg minden magyar embert.

A magyar bányászok méltányolják a bluefieldi magyar rádió órát, azt szeretettel hallgatják és természetes, hogy támogatni akarják.

Bizonyára ott lesz mindenki, aki el tud menni a bálba és nagyon sokan lesznek olyanok, akik esetleg személyesen nem mehetnek el, de a jegyüket megváltják, hogy ezzel hozzájáruljanak a magyar rádió óra fenntartásához.

Akik jegyüket meg akarják rendelni, irjanak Louis Toth, Box 207, Filbert, W. Va. testvérünknek, mert ő gondoskodik a dolgról, vagy Dobos Andrásnak Pocahontasra (Box 914), aki annyit fíradozzik, hogy a magyar muzsika és magyar nóta ne nemuljon el a west virginiai és virginiai hegyek közt.

SZENT PÁL OTTHON MORGANTOWNBAN, W. VA.

A bazilikánus rendű görög keleti szerzetesek West Virginia állam Morgantown városában az elaggott nincstelenek részére Szent Pál Otthon név alatt nemházt alapítottak. Harminc tiszta ág és naponta háromszor meleg étel segít a Szt. Pál magyar otthonban a nincsteleneken. A megnyitás első két hetében az intézmény 130 embernek adott éjjeli szállást és meleg ételt és hat nincstelen öreg állandó otthonra talált. Magyar újság, magyar könyv, magyar szó, magyar ima, magyar étel és magyar felebaráti szeretet vár a Szent Pál Otthonban a magyar nincstelenekre. Aki teheti, küldjön ennek az emberbaráti intézménynek valami adományt címre:

St. Paul Home
99 Holland Avenue
Morgantown, W. Va.

EGYLETI KALAUZOK

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

482. FÍÓKJA, WHITESVILLE, W. VA.
Gyűléseit tartja minden harmadik hónap második vasárnapján délután 2 órakor Red Dragonban, az iskola épületben.
Elnök Farner Géza. Jegyző idős Lengyel István. Titkár pénztárnok Louis Gall, Box 7, Red Dragon, W. Va. Kerületi delegátus Domokos Mózsa. Betegléptatózó Prenter 1069 Kun Mihály és Farkas József. Whitteville-on és annak környékén betegléptatózó esetenként a titkár jelöl ki.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG

436. OSZTÁLYA, TILTONSVILLE, OHIO
Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján a Pásztor János helyiségében délután 2 órakor.
Elnök Lukács János. Alelnök Koppas Ferenc. Jegyző és ügykezelő pénztárnok Pásztor János, kihez minden, az egyület érdeklő levél küldendő, címe Box 152, Tiltonsville, Ohio. Elnörszék Pásztor, Paul és Krainják Ferenc. Betegléptatózó szükség esetén az elnök vagy a jegyző nevez ki. Kérjük Tiltonsville és környéke magyarságát, lépjenek be együletünkbe minél számosabban.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 87-İK OSZTÁLYA

MONAVILLE, W. VA.
Elnök Luksa Gábor. Titkár-pénztárnok Luksa Gyula, címe: Box 41, Monaville, W. Va., kinek címre küldendők a fiókot érdeklő pénzküldemények és levelek. A beteg tagok látogatására a titkár-pénztárnok nevez ki esetről-esetre betegléptatózókat, ami kötelessége a tagoknak.
Gyűléseit tartja minden negyedévesben Frank Varga helyiségében, Logan, W. Va.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

248. FÍÓKJA, MONAVILLE, W. VA.
Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délután 2 órakor Loganban a Frank Varga helyiségében.
Elnök Wagner András. Alelnök Ifj. Birinyi János. Titkár-pénztárnok Vizi János, címe Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző és ellenőr Kish András. Számvizsgálók: Farkas Gábor és Ifj. Birinyi János. Zászlótartókat és betegléptatózókat a titkár-pénztárnok esetenként nevez ki.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

343-İK OSZTÁLYA
80. WILLIAMSON, W. VA.
Gyűléseit tartja minden hó első szombat-utáni vasárnapon a bányászok Recreation Halljában, New Camp, Ky.
Elnök Sitku István. Alelnök János György. Titkár Hegedűs János, címe: Box 751, Williamson, W. Va., kinek címre minden levél és money order küldendő. Pénztárnok Kish Ambrus. Számvizsgálók: Dóka András, Sitku József. Helyi betegléptatózó id. Dóka István. Vidéki betegléptatózó Tóthfalusi István.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

23. FÍÓKJA, POCAHONTAS, VA.
Elnök Nagy Gáspár. Alelnök Id. Barbás István. Ügykezelő titkár Ifj. Dobos András. Ellenőr Mihálinka Ferenc. Betegléptatózó: Kozma Antal, Barbás István, Erdy József, aki ajtóór is. Zászlótartókat időről-időre az elnök nevezi ki. Kerületi delegátus Ifj. Dobos András.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

32-İK OSZTÁLYA, GARY, W. VA.
Elnök Kovács Gyula. Alelnök Dudas Pál. Ügykezelő és kerületi delegátus Magyar József. Pó-üggykezelő és pó-delegátus Róth György. Betegléptatózókat kirendelhető minden tag és zászlótartókat az elnök nevez ki, mikor szükséges.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben. Ügykezelő címe: Joseph Magyar, Box 348, Gary, W. Va.

BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG

373-İK OSZTÁLYA, LOGAN, W. VA.
Elnök Veszprémi Sándor. Alelnök Papp György. Ügykezelő-pénztárnok Frank Varga, címe 525 Dinges St., Box 651, Logan, W. Va. Jegyző Wagner András. Ellenőr László Ferenc. A betegléptatózás kötelessége az osztály minden tagjának.
Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján délután 2 órakor a Frank Varga gyűlésteremben. — Kérjük a logani és környékbeli magyarságot, hogy lépjenek be tagul minél többen a Bridgeporti Szövetségbe. Jelekezni lehet a gyűlések alkalmával a gyűlésteremben, vagy bármikor a titkárnál.

AZ AMERIKAI MAGYAR REF. EGYESÜLET 173-İK OSZT.

THORPE, W. VA.
Gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján délután 2 órakor a ref. iskolateremben, Thorpe, W. Va.
Elnök Szénás József. Pénztárnok Képes József. Titkár-Ügykezelő Radnóczy József, kinek címe: Box 353, Thorpe, W. Va., és kinek címre küldendők a fiókat érdeklő pénzküldemények és levelek. A beteg ta-

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BÁNYÁSZ BETEG. EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én
Székhelye: Congo, Ohio
Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Daakes, Ohio.
Diszelnök Bucsók András. Elnök Titka János. Alelnök Reses János. Pénztárnok Haralyda János. Jegyző Titka Péter, kihez minden, az egyület érdeklő levél küldendő, címe: Route 1, Corning, O. Pénztár titkár Kocsis István. Ellenőr Tóth V. István. Napióvezető Varga András. Hármas bizottsági tagok: Pallai János, Bodnár János, Moró János. Betegléptatózó: Congón Horváth Sándor; Drakeen Lukács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Dudas Péter. Temérő Lukács András. Egyület orvos Dr. James Miller. — Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

WEST VIRGINIA

Balázs János, Berwind, W. Va.
Brenner János, Mallory, W. Va.
Domokos Mózsa, Prenter, W. Va.
Engel László, Keystone, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont.
Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth, Everettsville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.
Kocsal György, Chattaroy, W. Va.
Kotroczo L. György, Welch, W. Va.
Kretzier István, Morgantown és vidéke.
Kuml János, Premier, W. Va.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.
Magyar András, Skelton, W. Va.
Mojzer János, McMechen, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Pálfalvi E. Dénes, Colliers, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Sitku István, Williamson, W. Va.
Tóth András, Fairmont, Barrackville.
Grant Town, Baxter, W. Va.
Veszprémi Sándor és Daniel Logan megrege egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barcai János, Lemont Furnace, Pa.
Bartók János, Twin Rocks, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick, Pa.
Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bozenyák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Clune, Pa.
Csatáry Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Hellwood, Pa.
Darnay József, Frederickstown és Vestaburg, Pa.
Deák Mihály, Renton, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.
Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Kall Antal, Bobtown, Pa.
Király György, Russellton, Pa.
Lukács János, Galitsin, Pa.
Mészár Sándor, New Salem, Pa.
Mikus István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marshall, Pa.
Orosz Bertalan, Richersville, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokna, Kessler, Pa.
Péter János, Portage, Puritan és Cassadua, Pa.
Sibestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sisny Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpville, Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szanyai János, Brownsville, Pa.
Szilárdó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.
Tóth Károly, Studa, Pa.
Virág Gábor, Avelia, Cuddy, Morgan, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.
Toczky Mihály, Scalp Level, Pa.

OHIO

Eresk József, Adena, Dillonvale, O.
Bolyki János, Toledo, O.
Pásztor János, Tiltonsville, Rayland, Smithfield, Whitesville, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Molnár József, Glouster, O.
Riesz János, Corning, Congo, O.
Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Arvai András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orient, Ill.
Gáll Lajos, Harrisburg, Ill.
Ronce Péter, Divernon, Ill.
Tóbiás János, Valier, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.
KENTUCKY
Kabal János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Szorcik József, Lynch, Ky.
NEW JERSEY
Paul András, Carteret, N. J.
Eszupán Mihály, 94 Bulaški Ave, Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Hicknell, Ind.
Tódor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Bodor József, St. Paul, Va.

BYUS MANKIN LUMBER Co

Faárak és építkezési anyagok nagyban és kicsinyben
Telefon 1090
N. KANAWHA és ELKINS ST.
BECKLEY, W. VA. (All)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Alulírottak ezennel bizonyítjuk, hogy meghalt anyánk, Pipoly Mihályné után a BRIDGEPORTI SZÖVETSÉGTŐL az ezer dollár halálleheteti összeget a szükséges iratok neküldése után a lehető legrövidebb idő alatt megkaptuk, amit Sütő Jánosnak, a 318-ik osztály ügykezelőjének az útján vetünk kézhez.
Ezért a pontos intézkedésért ezúton is köszönetet mond